
SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021

---

1. Beredskab i forhold til plantesundhedsforanstaltninger til beskyttelse mod planteskadegørere, der truer landbruget
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 3
2. Udkast til Rådets afgørelse, som anmoder Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af Unionens situation og muligheder for import, evaluering, produktion og markedsføring af biologiske bekæmpelsesmidler inden for Unionens område og et forslag, hvis det er relevant i lyset af resultaterne af undersøgelsen
– *Politisk drøftelse*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 5
3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om henstillinger til medlemsstaterne med henblik på deres strategiske planer under den fælles landbrugspolitik
– *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 8
4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 392

Side 14
5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 393

Side 51

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger og landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 394
Side 65
7. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvand for EU fiskerifartøjer i visse andre farvande
– *Udveksling af synspunkter*
KOM (2020) 668 og KOM (2021) 31
Side 76
8. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fiskerimuligheder for 2021 efter Tobis i EU- og ikke EU-farvande
– *Politisk enighed*
KOM (2021) 111
Side 93

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) DEN 22.-23. MARTS 2021

1. Beredskab i forhold til plantesundhedsforanstaltninger til beskyttelse mod planteskadegørere, der truer landbruget KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet ønsker at sætte fokus på vigtigheden af plantesundheden i EU, herunder hvordan der arbejdes med at understøtte beredskab og information til borgere og virksomheder. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i en case om alvorlige udbrud i EU af bakteriesygdommen *Xylella fastidiosa* og vil være baseret på spørgsmål relateret til henholdsvis beredskab i kontekst af målene i EU's grønne pagt, samt nationale tiltag på baggrund af prioriterede skadegørere og mulige aktiviteter i forhold til Plantesundhedsåret 2020 i lyset af Covid-19 situationen.

Baggrund

Formandskabet har plantesundhed blandt sine hovedprioriteter på fødevarer- og landbrugsområdet. Med udgangspunkt i en case om bakteriesygdommen *Xylella fastidiosa* ønsker formandskabet en udveksling af synspunkter vedrørende parathed, beredskab og information i EU's medlemsstater i forbindelse med udbrud af alvorlige plantesygdomme i EU.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål

Formålet med drøftelsen er et øget politisk fokus på vigtigheden af plantesundheden i EU, herunder hvordan der arbejdes med at understøtte parathed og information til borgere og virksomheder, og hvordan forebyggelse og bekæmpelse bedst kan understøttes politisk såvel som praktisk.

Med introduktionen af plantesundhedsforordningen 2016/2031 har EU's plantesundhedsregulering fået et mere forebyggende sigte og indeholder strammere regler for medlemsstaterne inddæmning og udryddelse af nye karantæneskadegøreruudbrud. Plantesundhedsforordningens formål er således at styrke beskyttelsesniveauet i EU mod plantesundhedsrisici. Det gøres blandt andet via skærpet importkontrol, udvidelse af krav om undersøgelser for planteskadegørerstatus på EU's territorium, samt en mere forebyggende og proaktiv tilgang til særligt listede planteskadegørere. Disse benævnes karantæneskadegørere og må ikke findes på EU's territorium. Indføres disse alligevel via global handel, rejseaktivitet, ved naturlig spredning m.v., er det den kompetente plantesundhedsmyndigheds ansvar at træffe foranstaltninger til inddæmning og bekæmpelse af den pågældende skadegører.

EU's karantæneliste over planteskadegørere rummer knap 200 forskellige sygdomme og skadedyr. Heraf er 20 listet som 'prioriterede skadegørere', som vil have de mest alvorlige økonomiske, sociale eller miljømæssige konsekvenser for EU, hvis de etableres på EU's territorium. Der er særlige forebyggende bestemmelser i plantesundhedsforordningen vedrørende de prioriterede skadegørere. For disse skal der foretages årlige undersøgelser på medlemsstatens område, udarbejdes beredskabsplaner samt afholdes simuleringsovelser (beredskabsøvelser). *Xylella fastidiosa* er en af disse 20 EU-prioriterede planteskadegørere.

Der er løbende fund og mindre udbrud af karantæneskadegørere på EU's territorium samt enkelte større og langvarige udbrud. Udbrud af bakterien *Xylella fastidiosa* i særligt Sydeuropa er et eksempel på det sidste. I Italien er udbruddet voldsomt og langvarigt og har primært ramt olivenproduktionen med store økonomiske konsekvenser til følge. Sygdommen har også etableret sig i områder af Spanien og Frankrig og er et stort problem for Sydeuropa. Bakterien kommer oprindeligt fra Nordamerika, hvor særligt vinavlen har været angrebet. Bakterien har flere underarter, og den spredes med saftsmitte og hjemmehørende arter af bladløpper. Den kan potentielt angribe et stort antal plantearter, hvoraf 156 er listet i EU's hasteforanstaltninger for *Xylella fastidiosa*.

Da der er tale om angreb af et omfang og en karakter, som truer EU's fødevarerproduktion alvorligt, har Kommissionen dedikeret store summer til støtte af de nationale indsatser mod skadegøreren og har derudover iværksat betydelige internationale forskningsprojekter og videndeling om emnet.

Kommissionen anslår, at *Xylella fastidiosa* vil kunne forårsage et årligt produktionstab på 5,5 milliarder euro i EU, hvis et angreb påvirker 70 pct. af EU's produktionsværdi af ældre oliventræer og 35 pct. af de yngre, samt mindre dele af citrus og mandelproduktionen i et scenarie med fuld spredning over hele EU. Dette vil kunne bringe næsten 300.000 arbejdspladser i hele Europa i fare. Ud over direkte indvirkning på produktionen, har skadegørerangreb ifølge Kommissionen også betydelige indirekte økonomiske konsekvenser for afledte sektorer.

Xylella fastidiosa vil også kunne etablere sig i Danmark, dog højst sandsynligt kun i væksthushproduktionen af prydblommer, da det er en varmekrævende bakterie. Et udbrud af *Xylella fastidiosa* vil ikke skade dansk fødevarerforsyning, men vil kunne have konsekvenser for dansk eksport, samt produktion og omsætning af værtsplanter med økonomiske konsekvenser til følge for gartneribranchen.

Da de nordiske klimaforhold adskiller sig betydeligt fra de sydeuropæiske, er trusselsbillederne forskellige. Det er dog en fælles opgave at være klar til effektivt at kunne håndtere karantæneskadegørersituationer og sikre et fælles løbende overblik over EU-skadegørersituationen, samt modvirke at der sker spredning af karantæneskadegørere ved EU-samhandelen i det indre marked.

Danmark har udarbejdet beredskabsplan til brug i udbrudssituationer og afholder løbende øvelser. Prioriterede skadegørere er indarbejdet i de årlige undersøgelsesprogrammer, så tidlige tiltag kan igangsættes. Der er primo 2021 iværksat en informationskampagne med oplysning og råd om, hvad borgere og professionelle kan gøre. Danmark er særligt bekymret for udbrud af skadegørere, som kan skade hjemmehørende træer og buske, samt skadegørere, som kan skade planteavlen i jordbruget, ikke mindst kartoffelproduktionen.

Drøftelsen på rådsmødet ventes at tage udgangspunkt i casen om de alvorlige udbrud i EU af *Xylella fastidiosa* og vil være baseret på spørgsmål relateret til henholdsvis beredskab i kontekst af målene i EU's grønne pagt, samt nationale tiltag på baggrund af prioriterede skadegørere og mulige aktiviteter i forhold til Planter sundhedsåret 2020 i lyset af Covid-19 situationen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Lov om planter og plantesundhed m.v. er en bemyndigelseslov med henblik på at kunne fastsætte supplerende bestemmelser til gennemførelse af forordningsgrundlaget på området vedrørende beskyttelse mod planteskadegørere, herunder i nødvendigt omfang de gennemførelsesretsakter, der udstedes i medfør af plantesundhedsforordningen.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, konsekvenser for EU's budget eller beskyttelsesniveauet. Hvis diskussionen udmøntes i konkrete initiativer, vil efterfølgende eventuelle forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug). Der er ikke indkommet bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om sagen i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens støtter fastholdelsen af plantesundhedsforordningens hovedsigte, da der er bred enighed om, at forebyggelse er bedre end bekæmpelse. Det betyder blandt andet, at der er behov for fortsat efterlevelse af EU's importlovgivning og grundig risikoscreening af nye trusler i samarbejde med Den Europæiske Plantebeskyttelsesorganisation (EPPO), Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og andre væsentlige EU-organer.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

---

2. Udkast til Rådets afgørelse, som anmoder Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af Unionens situation og muligheder for import, evaluering, produktion og markedsføring af biologiske bekæmpelsesmidler inden for Unionens område og et forslag, hvis det er relevant i lyset af resultaterne af undersøgelsen KOM-dokument foreligger ikke

---

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet ønsker øget fokus på biologiske bekæmpelsesmidler (makroorganismer) og har gennemført en spørgeskemaundersøgelse i medlemsstaterne om nationale regler og praksis for udsætning og anvendelse af nytteorganismer til biologisk bekæmpelse af planteskadegørere. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter. Drøftelsen ventes at tage udgangspunkt i spørgsmål relateret til øget anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler og harmonisering på EU-niveau. Det er desuden forventningen, at formandskabet vil redegøre for spørgeskemaundersøgelsen. I forbindelse med initiativet har formandskabet fremlagt et udkast til Rådets afgørelse, der anmoder Kommissionen om at gennemføre en undersøgelse af situationen i EU og muligheder i forhold til at fremme harmonisering af reglerne i EU's medlemsstater.

Baggrund

Formandskabet har øget anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler (makroorganismer) blandt sine hovedprioriteter på fødevarer- og landbrugsområdet. Med udgangspunkt i en undersøgelse blandt EU's medlemsstater om nationale regler og anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler har formandskabet derfor fremlagt et udkast til Rådets afgørelse, som anmoder Kommissionen om at forelægge en undersøgelse af Unionens situation og muligheder for import, evaluering, produktion og markedsføring af biologiske bekæmpelsesmidler inden for Unionens område og et forslag, hvis det er relevant i lyset af resultaterne af undersøgelsen.

Udkastet til Rådets afgørelse er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 241 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og Indhold

I udkastet til Rådets afgørelse henvises til, at øget anvendelse af nytteorganismer til biologisk bekæmpelse af planteskadegørere kan bidrage væsentligt til opfyldelse af målsætningerne i EU's grønne pagt og Kommissionens jord-til-bord strategi, for eksempel ved at reducere afhængigheden af kemiske pesticider og øge biodiversiteten. Biologiske bekæmpelsesmidler fremhæves således som et relevant værktøj til plantebeskyttelse, der muliggør en mere bæredygtig skadedyrsbekæmpelse end kemiske produkter, men det er afgørende, at de biologiske midler bruges sikkert, og at effektiviteten, miljøbeskyttelsen og beskyttelsen af biodiversiteten kontrolleres nøje.

Det understreges, at biologiske bekæmpelsesmidler allerede er af stigende betydning i forbindelse med især økologisk landbrug og integreret plantebeskyttelse (IPM), men der er stor forskel på medlemsstaternes tilgange og regulering i forhold til blandt andet import og anvendelse, og der er behov for bedre og hurtigere markedsadgang. Formandskabet ser derfor behov for en mere harmoniseret tilgang, som skal fokusere på muligheder, men også have fokus på sikkerhed og hygiejne. Ligeledes er der brug for en EU-definition af biobeskyttelse, herunder biologiske bekæmpelsesmidler. Den europæiske plantebeskyttelsesorganisation (EPPO) har udviklet vigtige retningslinjer i forhold til standarder for sikkerhed mv.

Udkastet til Rådets afgørelse indeholder en anmodning om, at Kommissionen skal gennemføre en undersøgelse af situationen i EU og mulighederne vedrørende import, produktion, evaluering og markedsføring med henblik på harmonisering af procedurer og regler samt fremme af markedsadgang, investeringer og sikker anvendelse. Såfremt undersøgelsen peger på et behov, skal Kommissionen efterfølgende forelægge et forslag eller informere Rådet om alternative foranstaltninger, der kan følge op på undersøgelsen.

Formandskabets spørgeskemaundersøgelse fra januar 2021 peger blandt andet på, at der i hovedparten af EU's medlemsstater findes national lovgivning vedrørende anvendelse, import, produktion og udsætning af biologiske bekæmpelsesmidler, men at der i mindre grad findes lister over officielt autoriserede biologiske bekæmpelsesmidler, og at udveksling af oplysninger med nabolande sjældent fremmes af de kompetente myndigheder. Flertallet af medlemsstaterne anser det for vigtigt at have en harmonisering på EU-plan af kriterier, der skal anvendes ved import og/eller frigivelse af biologiske bekæmpelsesmidler. Formandskabet forventes at redegøre for resultatet af spørgeskemaundersøgelsen på rådsmødet.

Drøftelsen på rådsmødet ventes at tage udgangspunkt i spørgsmål relateret til øget anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler som en måde at reducere brugen af kemiske plantebeskyttelsesmidler på, og hvorvidt harmonisering på EU-niveau kan øge tilgængeligheden af sikre biologiske bekæmpelsesmidler.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Da formålet med forslaget samlet set vurderes bedst at kunne indfries ved hjælp af regulering på EU-niveau, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Naturbeskyttelseslovens § 31 fastsætter, at dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark, ikke må udsættes i naturen uden miljøministerens tilladelse. Anvendelse af biologiske bekæmpelsesmidler, der ikke er naturligt vildtlevende i Danmark, vil være omfattet af denne bestemmelse.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af afgørelsen vil, såfremt den pågældende undersøgelse dokumenterer, at der er et behov for harmonisering i EU af bestemmelserne for import samt produktion og udsætning af nytte dyr/makroorganismer til brug for biologisk bekæmpelse af planteskadegørere, kunne medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, da der i dag kun er regulering af selve udsætningen.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Ligeledes har forslaget på nuværende tidspunkt ikke samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Såfremt sagen senere måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen, vil forslagets økonomiske konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Sagen vil ikke i sig selv påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU. Såfremt der på baggrund af undersøgelsen stilles forslag om øget harmonisering i EU af bestemmelserne for import samt produktion og udsætning af nytte dyr/makroorganismer til brug for biologisk bekæmpelse af planteskadegørere vil der i den forbindelse blive foretaget en vurdering af en eventuel berøring af beskyttelsesniveauet.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Dansk Gartneri støtter forslaget om at underøge tilgangen og reguleringen på EU plan.

Landbrug & Fødevarer støtter ligeledes en undersøgelse af området. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at biologiske midler ikke på nuværende tidspunkt kan stå alene uden betydelige nedgange i udbytte og kvalitet, da effektiviteten ikke er på højde med de kemiske midler. De biologiske midler skal således i første omgang ses som en del af en IPM-strategi, hvor de kan supplere de kemiske midler, så forbruget af disse kan reduceres, og resistensudvikling kan forsinkes.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om sagen i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at der iværksættes en undersøgelse af situation og muligheder vedrørende import, produktion, evaluering og markedsføring af biologiske bekæmpelsesmidler med henblik på at afklare behovet for øget harmonisering af regler og fremme anvendelsen af biologiske bekæmpelsesmidler.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

---

3. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om henstillinger til medlemsstaterne med henblik på deres strategiske planer under den fælles landbrugspolitik KOM (2020) 486

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har i december 2020 fremlagt en meddelelse med henstillinger til medlemsstaterne med henblik på deres strategiske planer under den nye fælles landbrugspolitik. Ifølge forslaget til reform af landbrugspolitikken skal medlemsstaterne udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. I denne forbindelse har Kommissionen udarbejdet henstillinger til alle medlemsstater for at sikre, at den nationale implementering af den fælles landbrugspolitik opfylder målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og ambitionerne i Kommissionens grønne pagt. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2020) 846 af den 18. december 2020 fremsendt meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om henstillinger til medlemsstaterne med henblik på deres strategiske planer under den fælles landbrugspolitik. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 18. december 2020 i en dansk sprogudgave.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Formål og indhold

Med landbrugsreformen skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken. Den endelige strategiske plan skal fremsendes til godkendelse hos Kommissionen senest den 1. januar 2022. Kommissionen vil herefter have et år til at evaluere og godkende de strategiske planer inden reformens ikrafttrædelse, der forventes at være den 1. januar 2023.

På denne baggrund og som led i Kommissionens grønne pagt fra december 2019 offentliggjorde Kommissionen i december 2020 deres udarbejdede henstillinger til alle medlemsstater samt en tilhørende meddelelse til medlemsstaterne om de ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik. Kommissionens henstillinger til indfrielse af målsætninger i den grønne pagt gennem de strategiske planer er ikke juridisk bindende. Henstillingerne skal ses som en vejledning, men det forventes, at Kommissionen lægger vægt på henstillingerne i forbindelse med godkendelsen af den strategiske plan.

Kommissionen har udarbejdet henstillinger til alle medlemsstater om de ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik. Kommissionen annoncerede i forbindelse med jord-til-bord-strategien fra maj 2020, at der ville blive udarbejdet henstillinger til alle medlemsstater for at sikre, at den nationale implementering af den fælles landbrugspolitik opfylder målsætningerne for den fælles landbrugspolitik og ambitionerne i den grønne pagt. Den grønne pagt sætter Kommissionens kurs for, hvordan Europa senest i 2050 skal blive det første klimaneutrale kontinent. Det sker blandt andet via EU's jord-til-bord-strategi, EU's biodiversitetsstrategi for 2030 og EU's klimalov.

Kommissionens meddelelse beskriver, hvorledes henstillingerne har til formål at sætte den linje, som de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik skal følge. Det påpeges ligeledes, hvordan henstillingerne har til formål at identificere de udfordringer, hvert medlemsstat står overfor, og henstillingerne skal ses som vejledning til hvert medlemsstats strategiske plan. Kommissionen beskriver, at henstillingerne har til formål at spille sammen med og lette den behovsvurdering, som medlemsstaterne skal foretage med henblik på at udvælge de rette interventioner i deres strategiske planer.

Herudover anmoder Kommissionen medlemsstaterne om at fastsætte eksplicite nationale værdier for de forskellige mål i den grønne pagt. De nationale værdier skal omsætte fælles ambitioner for hvert mål i den grønne pagt til specifikke ambitioner på nationalt plan. Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne sikre overensstemmelse med allerede eksisterende nationale strategier eller mål, der stammer fra andre planlægningsinstrumenter og retlige forpligtelser. Kommissionen fremhæver, at fastlæggelsen af de nationale værdier vil hjælpe medlemsstaterne med at vurdere behovene og fastsætte målene for de strategiske planer på resultatindikatorniveau.

Kommissionen fremhæver desuden i meddelelsen, at Kommissionen på tidspunktet for godkendelse og ændringer af den strategiske plan vil kontrollere den overordnede sammenhæng mellem medlemsstatens værdier og målene i den grønne pagt. Fremskridtene vil overvåges gennem den evalueringsramme, der foreslås af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionens rapport med henstillinger er inddelt i fire overskrifter, som dækker over Kommissionens tre overordnede målsætninger samt den tværgående målsætning. De vigtigste henstillinger til Danmarks strategiske plan belyses nedenfor.

1. Fremme en intelligent, robust og modstandsdygtig landbrugssektor

Kommissionen angiver, at gennemsnitsværdien af direkte støtte pr. hektar i kvægsektoren er 490 €. Det er ikke klart, hvor dette tal kommer fra, da det reelle gennemsnit ligger på omkring 380-400 €. Kommissionen anbefaler i sammenhæng med oplysningen om betalingsrettighedernes værdi og data vedrørende gennemsnitlig bedriftstørrelse og mindre landbrugs indkomst, at man i Danmark indfører omfordelingsstøtte med henblik på at omfordele støtte fra større til mindre jordbrug.

Kommissionen angiver ydermere, at der er behov for at iværksætte risikostyringsinstrumenter, selvom der i Danmark ikke er tradition for direkte og kontinuerlig offentlig involvering i risikostyring, herunder at afbøde udsving i indtjeningen på grund af dårlig høst, sygdom i besætning eller store udsving i afregningspriser. Det skyldes blandt andet, at Danmark normalt har rimeligt stabile klimatiske forhold og dermed forholdsvis små udsving i høstudbyttet.

2. Styrke miljøbeskyttelsen og klimaindsatsen

I Kommissionens henstillinger er det påpeget, at der er behov for yderligere tiltag i Danmark, der fokuserer på biodiversitet, som ikke er i en gunstig situation. Blandt andet er det påpeget, at semi-naturlige habitater er mindsket betragteligt og er højt fragmenteret, og at et fokuspunkt er manglen på plads for naturen i Danmark.

Kommissionen inviterer Danmark til at sætte specifikke nationale mål for blandt andet det økologiske areal i den strategiske plan. I henstillingen om økologi fremgår, at Danmark skal bidrage til målsætningerne i den grønne pagt vedrørende økologi ved at afsætte midler til omlægning og opretholdelse af økologisk produktion i tråd med udviklingen i den økologiske forbrugerefterspørgsel.

Kommissionen opfordrer desuden Danmark til at opfylde metan-strategien fra oktober 2020, som er en del af den grønne pagt.

3. Styrke den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne

Kommissionen påpeger, at der er ”ubalance i repræsentationen i erhvervet på køn” (meget få kvinder), og opfordrer derfor Danmark til at have fokus på dette i den strategiske plan.

4. Modernisere sektoren ved at fremme og dele viden, innovation og digitalisering

Kommissionens anbefaling i relation til operationelle grupper lyder på, at Danmark fremadrettet bør yde støtte til grupperne i den strategiske plan med henblik på at spille en mere aktiv rolle i det europæiske innovationspartnerskab for landbrug og derved opnå en højere grad af tværgående samarbejde i EU. En opfyldelse af Kommissionens anbefaling forudsætter en ny støtteordning og allokering af midler til dette i den strategiske plan.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens henstillinger til de strategiske planer forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Det skal påpeges, at henstillingerne skal ses som vejledning i, hvorledes de kan håndteres i de strategiske planer. Det er dog forventeligt, at Kommissionen lægger vægt på deres anbefalinger i forbindelse med godkendelsen af den strategiske plan.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Meddelelsen skønnes ydermere ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser eller medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug). Der er indkommet følgende høringssvar:

Økologisk Landsforening forventer, at Danmark vil indarbejde klimamålet for landbruget i den danske strategiske CAP plan og sikre at den danske indretning af landbrugsstøtten bidrager til, at Danmark når sit klimamål i 2030. Økologisk Landsforening lægger vægt på, at eco-schemes ordningerne i Dan-

mark indrettes, så de betaler til opgjorte klimaresultater fremfor, at der laves traditionelle tiltags til-sagn. Direkte teknologitilskud kapitaliserer sig i markedsprisen på teknologien og er dermed markedsforvridende. Direkte teknologitilskud favoriserer store bedrifter med store investeringer og skubber dermed dansk landbrug over i en yderligere intensivering og specialisering. Ved at belønne klimaresultater frem for specifikke teknologier kommer der fokus på effekten og forskellige bedriftstyper stilles lige. Incitamentet til at tage teknologi i anvendelse, der nedbringer klimaaftrykket vil bestå i en model, hvor eco-schemes tilskuddet følger klimaresultatet.

Økologisk Landsforening anser det for væsentligt, at Danmark ser på indretningen af EU's landbrugsstøtte i Danmark, som en mulighed for at introducere CO₂ afgifter i landbruget med det mål at få den danske pris frem på produkterne jf. anbefalinger fra Kommissionen, der siger at mindre belastende produkter skal være billigere end mere belastende produkter.

Økologisk Landsforening fremhæver, at Kommissionen påpeger, at der er behov for, at Danmark fokuserer på biodiversitet og semi-naturlige habitater. Økologisk Landsforening anser det for at være af meget stor betydning, at Danmark sætter sig mål for den såkaldte agerlandsnatur/ naturen i det åbne land. Det kan med fordel gøres ved at opstille et marknaturindeks. Marknatur-indeks er et udtryk for udbuddet af plads til natur og kvaliteten af den plads, der er afsat til natur i agerlandet/ det åbne land. Opsætning af et system til at bestemme mark-naturindekset giver Danmark en mulighed for at introducere en målrettet naturregulering i landbruget baseret på en incitamentsstruktur. Mark-naturindekset gør det også muligt at overvåge udviklingen i marknatur.

Økologisk Landsforening lægger vægt på, at instrumenterne i de strategiske CAP planer kombineres, så det understøtter en helhedsorienteret løsning. Bæredygtige løsninger forudsætter, at der arbejdes helhedsorienteret. Et klimaoptimeret landbrug løser ikke udfordringen med at sikre plads til natur. Dette forhold skal afspejles i den konkrete indretning af landbrugsstøttemodellen.

Økologisk Landsforening noterer et direkte sammenfald mellem Kommissionens mål om økologisk landbrugsareal og regeringens og støttepartiernes fordoblingsmål. Økologisk Landsforening lægger vægt på, at den danske model for EU's landbrugsstøtte skal dokumentere at fremme omlægning til økologi jf. arealmålet. Økologisk Landsforening ønsker dog at holde det åbent, hvordan det gøres, og om der både skal være et økologiske arealtilskud og et omlægningstilskud. Omlægningstilskuddet kan evt. være et søjle II tilskud mens opretholdelsestilskuddet kan være et eco-scheme til økologi eller på sigt afløses af eco-schemes til klima, natur og dyrevelfærd med fokus på indeksordninger.

Økologisk Landsforening mener, at den danske strategiske CAP plan skal indeholde et mål om at ud-brede skovlandbrug, som en dyrkningspraksis, der leverer på både klima, biodiversitet, og dyrevelfærd.

Økologisk Landsforening mener, at den danske strategiske CAP plan skal indeholde et mål om at fremme højere dyrevelfærd ved at understøtte systemer, hvor dyrene kommer på græs, er mindre ud-satte for at skulle medicineres og evt. bidrager positivt til at fremme en større biodiversitet. Dette tiltag vil føre til et samlet lavere husdyrhold i Danmark og dermed få en klimaeffekt samt potentielt føre til at arealet med foderafgrøder reduceres til gavn for plads til natur.

Økologisk Landsforening forventer, at den danske CAP plan også skal medvirke til et reducere forbruget af pesticider og antibiotika hvilket også følger af mere økologi.

Økologisk Landsforening forventer, at den danske CAP plan indeholder mål om at fremme kulstoflag-ring i jorden og derigennem gøre det til en grøn forretningsmodel gennem CAP betaling.

Økologisk Landsforening har noteret sig, at Kommissionen i sin jord-til-bord strategi nævner muligheden for at introducere differentieret moms, så for eksempel økologisk frugt og grønt belægges med en lavere moms. Det er en mulighed, som Økologisk Landsforening mener, at Danmark skal benytte, da merprisen på økologi fører til et højere momsprovenu end på tilsvarende konventionelle produkter på trods af, at miljøbelastningen er lavere. Merprisen på økologi er den største barriere for markeds-vækst.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i meddelelsens bilag er første gang, at der laves en egentlig samlet oversigt over, hvor de enkelte EU-lande står i forhold til de mål, der er opstillet i jord-til-bord strategien, biodiversitetsstrategien om gødning, pesticider, antibiotika og natur, EU's ambition om klimaneutralitet samt en række generelle landdistriktsmål om for eksempel udrulning af bredbånd i EU's landdistrikter. Ambitionerne er høje og dækker mange områder, hvorfor det indledningsvist er afgørende med en forventningsafstemning i forhold til EU's begrænsede landbrugsbudget: EU's landbrugspolitik kan ikke finansiere alle tiltag og ambitioner, der opstilles for den europæiske fødevarer- og landbrugsproduktion.

Det giver også anledning til endnu en gang at understrege behovet for, at der udarbejdes en grundig konsekvensanalyse af EU's Jord-til-bord- og biodiversitetsstrategi som helhed ligesom det amerikanske landbrugsministerium har fået udarbejdet en analyse, der peger på, at strategiernes implementering risikerer at koste både vækst, indtjening og eksport i Europa. Opgørelsen er også interessant, fordi der i forhold til de ambitiøse mål i Jord-til-bord strategien endnu ikke er klarhed over eller enighed om de konkrete indikatorer for de mål, som indgår i strategierne.

Landbrug & Fødevarer har følgende generelle pointer til meddelelsen. EU's fælles landbrugspolitik kan ikke finansiere alle behov. Der er også behov for andre former for finansiering (nationale midler eller andre EU-fonde i forhold til for eksempel bredbånd, natur, klima m.m.) Hver gang man fjerner midler fra den direkte støtte, fjerner man midler fra danske landmænds bundlinje – og dermed landmænds mulighed for at investere i den grønne omstilling.

Kommissionen har offentliggjort en række henstillinger, men det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at man i Danmark nationalt har fleksibilitet og kan foretage den prioritering af indsatser, som Kommissionens forslag til en revision af reglerne om den fælles landbrugspolitik, lægger op til. Det er dog positivt, at det anerkendes i Kommissionens analyse, at Danmark er frontløber på en række områder, som for eksempel lavt pesticidforbrug og antibiotikaforbrug ligesom der i en årrække er foretaget væsentlige reduktioner i forhold til gødning. Det er vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at denne position og indsats også respekteres, når man skal udmønte politikken.

Det faglige grundlag kan udfordres på en række områder. Det gælder eksempelvis i forhold til ammoniak, hvor Landbrug & Fødevarer ikke er enig i Kommissionens analyse af Danmarks ammoniakudfordring.

I forhold til fordeling af landbrugsstøtte, herunder indførelse af omfordelingsstøtte er Landbrug & Fødevarer generelt imod støtteløfter, da man ser støtten som en betaling for de høje produktionsstandarder som danske og europæiske landmænd skal opfylde. Det er standarder for miljø, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed, sporbarhed og at holde landbrugsjorden i god landbrugs- og miljømæssig stand, og disse standarder skal opfyldes både på den første hektar på bedriften, såvel som på den sidste hektar på bedriften.

Til gengæld anbefaler Landbrug & Fødevarer, at der indføres en omfordeling svarende til fem pct. af grundbetalingen. Denne ekstra støtte gives til de første 60 hektar på en bedrift og vil således hjælpe til at imødegå nogle af de engangsomkostninger, som både små og store bedrifter har.

For at skabe økonomisk kontinuitet og forudsigelighed for landmændene ser Landbrug & Fødevarer det som vigtigt, at der ikke sker en omfordeling af landbrugsstøtten mellem landmænd. Hvis der skal ske en yderligere udjævning af betalingsrettighedernes værdi, er det derfor vigtigt, at det sikres, at de sektorer, som vil blive ramt af en udjævning af værdierne, bliver kompenseret på anden vis. For eksempel via grønne ordninger, som er specifikt målrettet disse sektorer, og som inkluderer en betydelig incitamentsbetaling.

Kommissionen nævner i analysen af Danmark, at Danmark er et af de EU-lande, hvor gennemsnitsstørrelsen på bedrifterne er højest, og at der er særligt lave indkomster for bedrifter i størrelsesordenen 20-75 hektar. Det skal bemærkes, at bedrifter i denne størrelsesorden ofte har andre indtægter ved siden af landbrugsdriften, da det ofte ikke er fuldtidsbedrifter.

Angående risikostyringsinstrumenter støtter Landbrug & Fødevarer ikke en øremærkning af CAP-midler til risikostyring. Der udbydes i dag private afgrødeforsikringer med et begrænset optag, og man mener udviklingen på dette område bør være markedsdrevet. Den stærke andelsorganisering i dansk landbrug er med til at sikre landmændenes afsætning – også i tider med forstyrrelser på nære og fjerne markeder. Man bemærker, at Kommissionen i notatet anerkender værdien af den stærke andelsorganisering i Danmark.

Landbrug & Fødevarer tilslutter sig behovet for at gøre en indsats for natur og biodiversitet – også i det dyrkede land – og er enig i, at den fælles landbrugspolitik er et vigtigt redskab i den forbindelse, da landbrugspolitikken i høj grad sætter rammerne for hvilke tiltag der er mulige på landbrugsarealer. Landbrug & Fødevarer har derfor fokus på muligheden for en hensigtsmæssig gennemførelse af blandt andet bruttoarealmodellen, da den netop vil kunne fremme andelen af diverse landskabselementer i det dyrkede land ligesom frivillige eco schemes også vil kunne være hensigtsmæssige incitamenter. Det er dog vigtigt at understrege, at en bredere indsats for natur- og biodiversitet og en realisering af tiltagene i EU's biodiversitets strategi vil kræve en langt bredere finansiering end gennem den fælles landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer peger derfor på behov for en øget national finansiering af tiltag vedrørende natur og biodiversitet.

Om økologi mener Landbrug & Fødevarer, at det er afgørende at udviklingen i det økologiske areal er markedsdrevet og drives af en stigende og stabil efterspørgsel efter de økologiske produkter. Landbrug & Fødevarer bakker op om at bruge EU's landbrugspolitik til økologitilskud – i søjle 1 eller søjle 2, som EU-Kommissionen foreslår.

Kommissionen anbefaler, at der skal gøres en indsats for at reducere klimagasudledningen i landbrugssektoren – særligt i forhold til metan og lattergas. Det er Landbrug & Fødevarers holdning at anvendelsen af landbrugsstøtten til finansiering af klimatiltag skal anvendes til aktive investeringer for landmændene og i erhvervet, der sikrer udvikling, vækst og konkurrenceevne. Tiltag som udtagning af lavbundsjord bør finansieres af staten via finansloven.

Landbrug & Fødevarer er desuden enig i Kommissionens anbefaling om, at man skal fremme generatonskifter i landbruget med fokus på en ulig kønsbalance ved at anvende CAP-instrumenter for unge landbrugere.

Det fremgår, at Danmark fremadrettet bør yde støtte til grupperne i den strategiske plan med henblik på at spille en mere aktiv rolle i det europæiske innovationspartnerskab for landbrug og derved opnå en højere grad af tværgående samarbejde i EU. En opfyldelse af Kommissionens anbefaling forudsætter en ny støtteordning og allokering af midler til dette i den strategiske plan. Landbrug & Fødevarer vil være villig til at afsætte en mindre pulje under fremtidens danske landdistriktsprogram til det europæiske innovationspartnerskab. Landbrug & Fødevarer bemærker, at Kommissionen i henstillingerne anerkender det stærke innovationsarbejde i Danmark på landbrugsområdet.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at man også har stor interesse for at følge, hvordan de øvrige henstillinger vil blive håndteret i Danmark og ser frem til en grundig inddragelse af erhvervet i forhold til disse. Det bliver i øvrigt vigtigt, at landbrugsministrene har fokus på, at der fortsat er fuld gennemsigtighed om udarbejdelse og godkendelse af CAP-strategiske planer i alle europæiske lande, så det sikres, at der er transparens, lige konkurrencevilkår samt at der er mulighed for at lade sig inspirere på tværs af lande.

Plantebranchen opfordrer til, at behovet for yderligere tiltag i forhold til biodiversitet navnlig gennemføres ved en handlingsplan for den plantebaserede udvikling i Danmark indeholdende specifikke mål, gerne indeholdende mål også for den økologiske andel heraf.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at en række medlemsstater vil lægge vægt på, at Kommissionens henstillinger blot skal ses som anbefalinger og er ikke juridisk bindende for medlemsstaterne. Det forventes desuden, at flere medlemsstater vil hæfte sig ved, at Kommissionen på den baggrund ikke kan afvise strategiske planer i henhold til indfrielse af målsætninger i den grønne pagt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Kommissionen bør vurdere medlemsstaternes strategiske planer ud fra kriterier, der er juridisk begrundede, hvilket er i tråd med rådskonklusionerne om jord-til-bord strategien fra oktober 2020. Endvidere finder regeringen det vigtigt, at henstillingerne ikke nødvendigvis kun bør følges via de strategiske planer – enten fordi der allerede er tiltag målrettet hertil uden for landbrugspolitikken, der tager hånd om henstillingerne, eller fordi der er behov for at prioritere andre indsatser eller områder i Danmarks strategiske plan.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

-
- 4. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garanti-fond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
KOM (2018) 392**
-

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteleft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljø-tiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarerproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering.

Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldt nye leverancemodel anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til

individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-27. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En SWOT-analyse er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en ex ante-evaluering er en forudgående analyse af planens forventede effekter. SWOT-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af SWOT-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.
- **Overvågning, rapportering og evaluering:** Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemførelsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.
- **Interessentinddragelse:** Medlemsstaten skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performancerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevareforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle I opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle II med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver underkendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (performance clearance), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (performance review), hvor udviklingen for en række årlige

milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund af resultatindikatorer i planen (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger - ud over den direkte indkomststøtte - til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsatser, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle II til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle I skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plante-beskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedriftenes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og miljø kommer et nyt krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyresundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs, opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordening med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skærpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle I)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle I i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 pct. for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 pct. for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 pct. for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb), skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 pct. af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grøning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 pct. af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle I eller II.

Miljø- og klimastøtte i søjle I

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for etårige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle II. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 pct. af den samlede direkte støtte under søjle I. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 pct., hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 pct.

Landdistriktsudvikling (søjle II)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,
- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige

muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet, vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante normer for god landbrugs- og miljømæssig stand af jord og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer.

Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen med undtagelse af konditionalitetskravet til vandrammedirektivet. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 pct. af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI).

---

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 pct. af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 pct. Derudover foreslås det, at minimum 5 pct. af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 pct. fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 pct. af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 pct. af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 pct. af en producentorganisationens samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 pct. af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 pct. af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 pct. af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 pct. af midlerne under søjle I til målsætningen om at ”Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne”. Midlerne kan anvendes under søjle I eller søjle II eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 pct. for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 pct. national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 pct., som nu udgør 75 pct.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 pct. af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-2026 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-2027. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 pct. af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle I. Der kan endvidere overføres yderligere 15 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre område-specifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 pct., mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle I og søjle II vil skulle indgå med vægten 100 pct.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 pct. af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonussen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonussen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 pct. i forhold til i dag.

Aftale i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27

Den 21. juli 2020 nåede EU's stats- og regeringschefer til enighed om en aftale omkring EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27 og en aftale om genopretning af EU-landenes økonomier i lyset af COVID-19. Efter godkendelse af Europa-Parlamentet blev EU's flerårige budget formelt vedtaget af Rådet den 17. december 2020. I henhold til denne aftale afsættes i 2021-27 i alt 258,6 mia. € (2018 priser) til

søjle I (markedsforanstaltninger og direkte støtte), hvoraf direkte støtte ikke må udgøre mere end 239,9 mia. €.

Det bemærkes, at som led i aftalen vil omfordeling og udjævning af den direkte støtte per hektar mellem medlemsstaterne (ekstern konvergens) fortsætte i næste MFF-periode. For medlemsstater hvor værdien af direkte støtte per hektar er mindre end 90 pct. af EU gennemsnittet udlignes 50 pct. af forskellen mellem den nuværende direkte støtte per hektar og 90 pct. af EU gennemsnittet i seks lige store trin startende i 2022. Denne udligning finansieres proportionalt af alle medlemsstater. Det fremgår endvidere, at den direkte støtte per hektar i alle medlemsstater skal udgøre mindst 200 € per hektar i 2022 og udgøre mindst 215 € per hektar i 2027. Det vurderes, at denne mekanisme kun vil finde anvendelse i enkelte medlemsstater.

I Det Europæiske Råds aftale afsættes der 85,4 mia. € (2018-priser) til søjle II (landdistriktsudvikling), hvoraf 7,5 mia. € bliver finansieret gennem et nyt EU-genopretningsinstrument. Det fremgår desuden af aftalen, at en række medlemsstater modtager ekstra tildelinger i søjle II, mens øvrige midler i søjle II, herunder midler fra genopretningsinstrumentet, fordeles efter samme nøgle som i Kommissionens forslag fra 2018.

Det fremgår af Det Europæiske Råds aftale, at mulighederne for fleksibilitet mellem søjle I og søjle II udvides i forhold til indeværende periode. Det bliver således muligt at overføre op til 25 pct. af budgetmidlerne mellem søjle I og søjle II. I indeværende MFF-periode er denne mulighed i udgangspunktet 15 pct. Der bliver desuden mulighed for overføre op til 30 pct. fra søjle II til søjle I for medlemsstater, hvor værdien af direkte støtte per hektar er mindre end 90 pct. af EU gennemsnittet. Denne mulighed er 25 pct. i den nuværende periode. Aftalen fastlægger desuden, at alle medlemsstater har mulighed for at overføre yderligere 15 pct. fra søjle I til søjle II, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimarelaterede formål, samt 2 pct. hvis midlerne går til støtte af unge landbrugere. Såfremt alle fleksibilitetsmuligheder udnyttes, vil det være muligt at overføre op til 42 pct. af midlerne fra søjle I til søjle II.

Hertil indgår det i aftalen, at støtteleftet for direkte støtte per bedrift (capping), som overstiger 100.000 €, bliver frivilligt for medlemsstaterne at anvende. Hvis medlemsstaten anvender capping, omfatter den kun udbetalingen af basisindkomststøtte og ikke andre ordninger under direkte støtte som for eksempel eco-schemes. Medlemsstaterne kan i det udbetalte støttebeløb fradrage arbejdsrelaterede udgifter.

Ifølge aftalen skal samlet set 30 pct. af udgifterne fra EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrumentet bidrage til at nå klimamæssige målsætninger, samt at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger.

Den endelige aftale om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27 blev indgået i december 2020. Elementerne, der omfatter landbrugspolitikken, bliver først vedtaget endeligt med den EU's fælles landbrugspolitik.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling i Rådet. Kommissionens forslag fra 2018 indeholdt som noget nyt et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde 1-årige grønne støtteordninger i søjle I kendt som "eco-schemes". Kommissionens forslag indeholdt dog ikke noget krav om, hvor stort et beløb medlemsstaterne skulle afsætte til dette formål. I Rådets position indgår øremærkning på 20 pct. af midlerne til direkte støtte til eco-schemes. I Rådets position er der varierende muligheder for at tælle grønne indsatser i søjle II med i forhold til øremærkningen i søjle I i det omfang de grønne indsatser i søjle II ligger ud over den obligatoriske grønne øremærkning i søjle II. Rådet forudsætter, at mindst 10 pct. af søjle I anvendes til eco-schemes, mens den resterende del kan opfyldes via grønne indsatser ud over det allerede krævede i søjle II. I søjle II skal, ifølge Rådet, kræves en grøn øremærkning på 30 pct. Hvis der i landbrugsreformens første 2 år ikke kommer søgning på de krævede midler til eco-schemes, er der i Rådets position mulighed for at overflytte midler til andre formål, herunder flytte midler til søjle II.

I forhold til indholdet af eco-schemes lægger Rådet op til, at medlemsstaterne kan fastsætte eco-schemes, som bidrager til at opfylde en eller flere af målsætningerne om klima, miljø og biodiversitet, og som kan bidrage til udvikling af landdistrikter og den samfundsmæssige efterspørgsel på fødevarer og sundhed.

I Rådets position indgår det, at medlemsstaterne kan vælge at tillade landbrugerne at have grønne biotoper mv. på deres støtteberettigede areal, så længe disse ikke udgør den overvejende del af arealet.

Derudover fremgår det af Rådets generelle indstilling, at hvor der sker ændringer på landbrugsarealerne som følge af natur- eller klimatiltag, kan arealerne forblive støtteberettigede i tillæg til eksisterende muligheder i forhold til vandrammedirektivet, Natura 2000-direktiverne eller som følge af et tilsagn under landdistriktsprogrammet.

I Rådets generelle indstilling fastholdes loftet for koblet støtte til specifikke sektorer på det nuværende niveau, der som udgangspunkt er 13 + 2 pct. De ekstra 2 pct. kan kun anvendes til proteinafgrøder. Rådet har desuden blandt andet tilføjet bordoliven som en sektor, der vil kunne modtage koblet støtte.

I Rådets position indgår, at medlemsstaterne ved fastsættelsen af kravene om god landbrugs- og miljømæssig stand blandt andet tager hensyn til, hvor det er relevant, bedrifternes størrelse og bedriftsstrukturen. Endvidere indgår, at det skal være mindst en andel på 5 pct. af omdriftsarealet, som skal forbeholdes ikke-produktive elementer, efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder. Hvis medlemsstaten beslutter, at kun ikke-produktive landskabslementer kan bidrage til opfyldelsen af kravet, reduceres det til mindst 3 pct. Derudover er kravene i forhold til identifikation og registrering af dyr samt kravene i forhold til husdyrsygdomme foreslået udeladt.

I Rådets position indgår, at det skal være frivilligt for medlemsstaterne at indføre krav om, at støtte kun kan udbetales til ægte landbrugere. Det skal videre være frivilligt for medlemsstaterne at anvende capping til reduktion i udbetalingen af landbrugsstøtte og frivilligt for medlemsstaterne at etablere en ordning til omfordeling af landbrugsstøtte fra større landbrug til mindre landbrug.

I Rådets position indgår desuden om midlertidig national støtte, at medlemsstater, der har benyttet det hidtil, kan fortsætte i næste periode, dog med faldende niveau for støtten fra 50 til 30 pct. i 2027.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen en række ændringsforslag til forslaget. Generelt afspejler ændringsforslagene, at Europa-Parlamentet ønsker langt mere detaljeregulering af medlemsstaterne, overholdelse af regler (compliance) og øremærkning af midlerne, end Kommissionen og Rådet har lagt op til. Nedenfor beskrives de vigtigste ændringsforslag.

Europa-Parlamentet har foreslået, at Kommissionen skal udarbejde en fuld effektvurdering af output-, resultat- og effektindikatorer ved udgangen af programperiodens tredje år og på den baggrund have mulighed for at vedtage delegerede retsakter med henblik på at rette op på eventuelle uhensigtsmæssigheder.

Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten som en del af konditionalitet skal fastsætte regler om, at ansøgere af landbrugsstøtte skal overholde visse sociale og arbejdsmarkedsregler for at kunne få ud-betalt landbrugsstøtte. Endvidere foreslås, at andelen af ikke-produktive arealer mindst skal udgøre 5 pct. af omdriftsarealet.

Europa-Parlamentet mener ydermere, at medlemsstaterne skal definere aktiv landbruger, og at støtte kun kan ydes til landbrugere, der opfylder denne definition.

Europa-Parlamentet forslår desuden, at det støtteberettigede areal i medlemsstaten kan defineres således, at landskabelementer kan indgå i det støtteberettigede areal forudsat, at disse landskabelementer højst udgør en tredjedel af markens areal. Derudover skal definitionen af det støtteberettigede areal omfatte arealer, hvortil der har været ydet basisindkomststøtte, men som ikke længere opfylder de almindelige krav til støtteberettiget hektar som direkte følge af ordninger, der bidrager til opfyldelse af forordningens specifikke målsætninger om klima, miljø og biodiversitet.

Europa-Parlamentet lægger op til, at medlemsstaterne skal etablere en særlig forenklet ordning for udbetaling af støtte til små landbrug, og at medlemsstaten skal etablere en ordning, hvor direkte støtte omfordeles fra større landbrug til mindre landbrug.

Europa-Parlamentet foreslår herudover, at medlemsstater, som vælger at anvende betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar, skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi tilpasses i løbet af reformperioden, så alle betalingsrettigheder senest i 2026 har samme værdi.

Europa-Parlamentet foreslår også, at der skal anvendes mindst 4 pct. af det national loft til direkte betalinger som støtte til supplerende indkomststøtte til unge landbrugere.

Angående koblet støtte fastholder Europa-Parlamentet Kommissionens forslag fra 2018 om 10 +2 pct. De ekstra 2 pct. kan kun anvendes til proteinafgrøder. Europa-Parlamentet har derimod fjernet Kommissionens forslag om at give mulighed for koblet støtte til nonfood-afgrøder, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer.

Europa-Parlamentet erklærer desuden, at øremærkningen af midler til eco-schemes under direkte betalinger (søjle I) skal udgøre mindst 30 pct. Denne procent reduceres med de midler, som overføres fra søjle I til søjle II og anvendes til interventioner under miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser (artikel 65). Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten skal udvælge eco-schemes blandt en liste af emner, der skal indarbejdes i basisretsakten. Videre har Europa-Parlamentet foreslået, at Kommissionen gives beføjelse til at udarbejde delegerede retsakter om eco-schemes.

Vedrørende sektorinterventioner, foreslår Europa-Parlamentet, at det bliver muligt at yde støtte til producentorganisationer i forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til dette kapitel i forordningen. Derudover foreslår Europa-Parlamentet en række udvidelse af målsætninger og interventionstyper i frugt og grøntsektoren. For biavl foreslås en række nye støtteberettigede interventionstyper, samt at EU-andelen af støtten øges fra 50 til 75 pct. Endelig foreslår Europa-Parlamentet at tilføje bælgfrugter som en ny sektor under sektorinterventioner.

Derudover foreslår Europa-Parlamentet også, at der etableres et nyt Bilag IXaa til forordningen med de maksimale støttesatser og beløb, der kan ydes til interventioner under landdistriktudvikling. Der er indsat henvisninger til dette bilag i de enkelte artikler vedrørende interventionstyper til landdistriktudvikling.

Europa-Parlamentet har foreslået, at det bliver frivilligt for medlemsstaterne, om de vil anvende risikostyringsinstrumenter, under hensyntagen til deres behov og SWOT-analyser.

Europa-Parlamentet har fremført, at udgifter er støtteberettigede under landdistriktsfonden, hvis de er afholdt og betalt senest den 31. december 2030. Det vil sige, at der gælder N+3, hvilket er et års udvidelse.

Europa-Parlamentet har foreslået, at øremærkningen af midler til miljø- og klimaformål, samt til landbrug i ugunstigt stillede områder (hvor 40 pct. af støtten skal medtælle i øremærkningen) under søjle II skal udgøre mindst 35 pct. Det er desuden foreslået, at mindst 30 pct. af de samlede midler under søjle II skal anvendes til interventioner vedrørende investeringer, risikostyringsinstrumenter, samarbejde samt videndeling og information med fokus på fremme af udvikling af en intelligent, modstandsdygtig og varieret landbrugssektor m.v. Endvidere foreslås, at mindst 60 pct. af midlerne i søjle I skal anvendes til basisindkomststøtten, omfordelingsstøtte, koblet støtte og sektorinterventioner. Omfordelingsstøtten skal udgøre mindst 6 pct. af søjle I.

Europa-Parlamentet mener ydermere, at overførsel af midler fra søjle I til søjle II kan udgøre op til 12 pct. af medlemsstatens totale tildeling til direkte støtte for årene 2023-26, der overføres til søjle II i årene 2024-27, forudsat at medlemsstaterne anvender de overførte midler til interventioner under miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser (artikel 65). Det er desuden foreslået, at der kan overføres op til 5 pct. af medlemsstatens tildeling til søjle II i årene 2024-27 til søjle I i kalenderårene 2023-2026, forudsat at de overførte midler anvendes til eco-schemes.

Europa-Parlamentet finder herudover, at medlemsstaterne skal revidere deres strategiske plan senest den 31. december 2025 for at sikre, at planerne er i overensstemmelse med den gældende EU-lovgivning om klima og miljø, og fremsende forslag om ændring af den strategiske plan i overensstemmelse hermed.

Europa-Parlamentet har fremført, at medlemsstaterne – med forbehold for de nationale regler om administrativ og retlig gennemgang – skal udpege et funktionelt uafhængigt mæglingsorgan med ansvar for at gennemgå de afgørelser, som træffes af de kompetente myndigheder. Dette organ skal efter anmodning fra støttemodtagerne bestræbe sig på at nå frem til løsninger, som de berørte parter kan enes om.

Europa-Parlamentet opfordrer slutteligt Kommissionen til at oprette en klagemekanisme, hvor landbrugere eller SMV'er kan indgive en klage direkte til Kommissionen i tilfælde af blandt andet alvorlige fejl begået af nationale myndigheder, ulovlig eller delvis behandling i forbindelse med udbud eller fordeling af støtte osv.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Det Europæiske Råds aftale om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27, der blev indgået den 21. juli 2020. Aftalen om den flerårige finansielle ramme fastlægger den overordnede fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik søjle I og II.

Der lægges med Det Europæiske Råds aftale op til et samlet budget for den fælles landbrugspolitik på ca. 343,9 mia. € for perioden 2021-27 (2018-priser), hvor der reserveres godt 258 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Der afsættes 85,35 mia. € til landdistriktsudvikling, hvoraf 7,5 mia. € bliver finansieret gennem genopretningsinstrumentet.

I faste priser svarer det til en reduktion af budgetrammen for den fælles landbrugspolitik på ca. 10 pct. i forhold til perioden 2014-2020 eksklusiv Storbritannien. Det Europæiske Råds aftale indeholder ikke formaliserede tildelinger til de enkelte medlemsstater, men Kommissionen har efterfølgende beregnet fordelingen på medlemsstater. Den danske budgetandel til direkte støtte i løbende priser vil være ca. 45,0 mia. kr. for perioden 2021-27, hvilket er lidt mindre end den danske tildeling på 46,9 mia. kr. for perioden 2014-2020. Den danske budgetandel til landdistriktsudvikling i løbende priser bliver ca. 4,5 mia. kr. i perioden 2021-27, inklusiv midler fra genopretningsinstrumentet, hvilket er lidt mindre end den danske tildeling på 4,68 mia. kr. til landdistriktsudvikling i perioden 2014-2020.

Tabel 1. Den danske tildeling af direkte støtte og landdistriktsstøtte i 2021-27:

Mio. € i løbende priser	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-27
Direkte støtte	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	6.036,6
Landdistriktsstøtte inklusiv genopretning	92,7	103,3	103,8	75,9	75,9	75,9	75,9	603,6

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag, og har dermed sin baggrund i Kommissionens oprindelige budgetforslag fra 2018. De erhvervsøkonomiske konsekvenser er

ikke genberegnet på baggrund af aftalen fra Det Europæiske Råd. De endelige erhvervsøkonomiske konsekvenser vil også blive påvirket af øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udførelsen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 pct. af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker hertil, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. per hektar. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 2. Den danske tildeling af direkte støtte på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved obligatorisk capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1). Det bemærkes, at aftalen i Det Europæiske Råd fra 21. juli 2020 lægger op til, at capping af støttebeløb over 100.000 € per bedrift skal være frivilligt for medlemsstaterne.

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 hektar, hvilket svarer til omkring 4 pct. af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlsbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektorer.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 hektar svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater inden for miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte eco-schemes) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet over for den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en

måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 pct. i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-27.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikken effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte ”eco-schemes”. Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for ”indkomststøtte”, da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse og for at sikre ensartede konkurrencevilkår mellem EU's medlemslande mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 pct. af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt, at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridding af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrapere krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte ”eco-schemes”, så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er ”green by definition”. Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt ”eco-scheme”*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om,

hvilke rammer der gælder for at yde en ”incitamentsbetaling”. Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Ordninger under et eco-scheme skal være relevant for alle landmænd, der finansierer dem.

Eco-schemes må ikke medføre en væsentlig omfordeling blandt landmænd. Ud over miljø-, klima- og biodiversitetstiltag skal det også være muligt at støtte tiltag, der fremmer dyrevelfærd. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang år-række er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande.

Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering. Eco-schemes skal kunne anvendes til at belønne opfyldelse af nye EU-krav. Ikke udnyttede midler under en ordning skal tilbagebetales som grundbetaling. Som undtagelse for ovenstående betingelser skal det dog i konkrete tilfælde være muligt at etablere eco-schemes, der indeholder en betydeligt mindre incitamentsstøtte, og som medfører en omfordeling blandt landmænd. Et eksempel på et sådant eco-scheme kan være støtte til målrettet miljøregulering, hvor finansiering sikres gennem en generel reduktion af støtten hos alle landmænd, og hvor støtteordningen er målrettet mod landmænd i specifikke vandoplande.

Landbrug & Fødevarer ønsker at understøtte en udvikling i EU’s landbrugspolitik, der fremmer en bæredygtig udvikling. For at sikre dette anbefaler Landbrug & Fødevarer en ambitiøs anvendelse af eco-schemes, der er baseret på valgfrihed og incitamentsstøtte for den enkelte landmand. Konkret anbefaler Landbrug & Fødevarer, at den danske regering i den kommende implementering af EU’s landbrugspolitik afsætter op til 30 pct. af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd. Specifikt foreslår Landbrug & Fødevarer, at der afsættes midler inden for følgende områder: Klima: 11 pct., Biodiversitet: 3 pct., Målrettet miljøregulering: 5 pct., Dyrevelfærd – svin 2 pct. og ”Sektorbalance” 9 pct.

Landbrug & Fødevarer understreger, at anbefalingen om at afsætte op til 30 pct. af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd er under forudsætning af, at de ønsker, som Landbrug & Fødevarer har til, hvad eco-schemes skal kunne, opfyldes. Herunder ikke mindst, at der ydes en betydelig incitamentsstøtte til den enkelte landmand, som sikrer landmanden en betydelig nettoindtjening. Herudover skal ordninger under et eco-scheme være relevante for alle landmænd, der finansierer ordningerne ved at få reduceret deres landbrugsstøtte, og at de dermed ikke må medføre en væsentlig omfordeling af landbrugsstøtten blandt landmænd.

Det helt overordnede princip skal derfor være, at der for hver landmand oprettes en grøn konto, hvis størrelse svarer til det beløb, som landmandens hektarstøtte er blevet reduceret, for at lave ordninger under eco-schemes. Den enkelte landmand kan dernæst søge ordninger under eco-schemes for det beløb, der står på kontoen. Hvis landmanden ikke ønsker at udnytte hele eller dele af den grønne konto, kan denne del udbydes til andre landmænd, som gerne vil søge flere midler under eco-schemes, end der er midler til på disse landmænds egen grønne konto. Princippet er derfor, at landmændene er berettigede, men ikke forpligtede, til at søge midlerne på deres grønne konto. Derudover har alle landmænd mulighed for at søge flere midler end dem, der står på deres grønne konto. Her kan de udelukkende få tildelt flere midler, hvis der er landmænd, der ikke ønsker at udnytte deres grønne konto fuldt ud.

I forhold til *støtteloft* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloft. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterlevs både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Landbrug & Fødevarer afviser kategorisk indførelsen af et 100 pct. støtteloft ("capping"). Den generelle arealstøtte er en betaling fra samfundet for de øgede omkostninger, der følger af de højere europæiske standarder og krav i relation til blandt andet miljø, klimabeskyttelse, dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed. De meromkostninger rammer al landbrugsproduktion uanset bedriftens størrelse.

Samtidigt ønsker Landbrug & Fødevarer at understøtte en mangfoldig bedriftsstruktur. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med fordelingen af støtten bør tages hensyn til, at alle bedrifter har en række faste udgifter uanset bedriftsstørrelse, ligesom de større bedrifter kan udnytte de mulige stordriftsfordele. Disse forhold kan adresseres gennem både en omfordelingsstøtte (højere støtte på de første hektar på alle bedrifter) og degressivitet (procentvis reduktion af støtten over et vist beløb).

Landbrug & Fødevarer ønsker, at den nuværende degressivitet på 5 pct. på beløb over 1,1 mio. kr. fjernes og erstattes af en omfordelingspræmie på 5 pct., der ydes på de første 60 hektar. Beløbet til omfordelingspræmien skal beregnes på baggrund af den foreslåede bæredygtighedsindkomststøtte. Dermed skal beløb afsat til blandt andet eco-schemes, unge landmænd og koblet støtte ikke indgå i beregningen. Det er en afgørende forudsætning for ønsket om en omfordelingsstøtte, at der ikke samtidigt indføres et støtteloft ("capping") eller degressivitet.

Landbrug & Fødevarer ønsker en intern udjævning af støtten per hektar i Danmark og samtidigt at sikre at midler, der p.t. tilfalder producenter i mælke- og kvægsektoren, kartoffelstivelsessektoren og sukkerroesektoren, også fremadrettet tilfalder disse sektorer ("sektorbalance"). Baggrunden for ønsket om en udjævning af værdierne af betalingsrettighederne er at opnå en betydelig forenkling for den enkelte landmand, blandt andet gennem en fjernelse af betalingsrettighederne. Den helt afgørende forudsætning for en sådan intern udjævning af støtten per hektar er dog, at den nuværende sektorbalance respekteres på anden vis end gennem en differentieret støtte per hektar. En sådan fremadrettet aftale om sektorbalance skal tilgode de sektorer, der er omfattet af den nuværende ordning – det vil sige mælke- og slagtekalveproducenter, samt kartoffelstivelses- og sukkerroeproducenter.

Konkret foreslår Landbrug & Fødevarer, at der for hver af de tre sektorer afsættes et beløb, der svarer til det beløb, der p.t. tilfalder de aktive producenter i sektoren i form af forhøjede betalingsrettigheds værdier. Dette beløb anvendes til ordninger til gavn for de nævnte sektorer. Landbrug & Fødevarer peger på, at de foreslåede eco-schemes fremadrettet vil kunne anvendes til at sikre sektorbalancen. Det er dog et kardinalpunkt, at disse eco-schemes lever op til de krav, som Landbrug & Fødevarer generelt stiller til disse. Det gælder ikke mindst kravet om, at landmændene skal sikres et væsentligt nettoprovenu i form af en betydelig incitamentsbetaling.

Ud over at sikre opretholdelse af sektorbalancen vil en sådan model medføre, at støtten rettes mod aktive producenter i den pågældende sektor. Særligt for kvægsektoren vil ordningen desuden kunne udformes således, at den vil kunne understøtte en udvikling mod en mere klimaneutral produktion, der er et mål for såvel erhvervet som regeringen. Slagtekalveproducenterne modtager i gennemsnit en relativt høj støtte per hektar sammenlignet med mælkeproducenterne. De vil derfor blive forholdsvis hårdt ramt af den foreslåede model, der vil medføre en udjævning af støtten per hektar internt i kvægsektoren. På den baggrund af den særlige situation ønsker Landbrug & Fødevarer, at den nuværende koblede slagtepræmie til kvier, tyre og stude fortsætter på det nuværende niveau, samt at der ydes en ekstra koblet støtte svarende til det oprindeligt tildelte handyrtillæg, der fortsat tilfalder aktive kvægproducenter. I et europæisk oksekødsmarked, der i forvejen er præget af en betydelig grad af forvridning på grund af koblede præmier i langt hovedparten af medlemslandene, vil en højere koblet præmie bidrage til at fastholde opfedningen af slagtekalve i Danmark som et alternativ til levende eksport af kalve.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til markederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges der op til et loft på koblet støtte på 10 pct. dog med mulighed for ekstra 2 pct. til proteinafgrøder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 pct. screening og dermed reelt på længere sigt 100 pct. fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på "vejledning og korrektion" i stede for den nuværende fokus på "kontrol og sanktion".

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national udmåntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod "reelle landmænd", så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at

sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktspolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktspolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer er fortsat imod en obligatorisk risikoforsikring, for eksempel i form af en klimaforsikring. Det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan.

Landbrug & Fødevarer anser fortsat de direkte betalinger (fremover: bæredygtighedsindkomststøtten) under søjle 1 som det bedste instrument til at sikre landmændene en stabil indkomst. Såfremt der – som foreslået af Kommissionen kommer et obligatorisk krav om en risikoforsikring el.lign. i landdistriktspolitikken ønsker Landbrug & Fødevarer en minimumsløsning, for eksempel i form af et tilskud til forsikringspræmien til en haglskadeforsikring.

Endelig bør EU-medfinansieringssatsen for miljø-, klima- og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 pct. til den generelle sats på 43 pct.

På baggrund af Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme vurderes den samlede effekt i Danmark af det reducerede EU-budget til landdistriktspolitikken, de reducerede nationale medfinansieringssatser samt en forudsætning om, at der ikke flyttes midler fra søjle 1 til søjle 2 ("fleks-midler") at være en reduktion i budgettet for det samlede danske landdistriktsprogram i den kommende budgetperiode på omkring 37 pct. svarende til godt 450 mio. kr. om året. En så betydelig budgetreduktion må ifølge Landbrug & Fødevarer forventes at få store konsekvenser for de nuværende ordninger under landdistriktsprogrammet. For at sikre opretholdelse af de mange ordninger, der blandt andet kommer miljø, natur og biodiversitet til gode, peger Landbrug & Fødevarer på, at den danske stat må hæve sin medfinansiering fra det nuværende minimumsniveau.

I forhold til den økologiske arealstøtte ønsker Landbrug & Fødevarer, at den fortsat finansieres under landdistriktsprogrammet i søjle 2. For at understøtte sektorens markedsdrevne udvikling skal det prioriteres, at der som minimum afsættes midler svarende til det økologiske areal (inklusiv areal under omlægning) ved indgangen til den kommende budgetperiode.

Hvad angår de forskellige investeringsstøtteordninger til nye stalde og miljøteknologier, der skal medvirke til at sikre det fremtidige råvaregrundlag for blandt andet slagterier og mejerier, ønsker Landbrug & Fødevarer at opretholde en budgetramme på niveau med rammen for disse ordninger under det nuværende landdistriktsprogram. For at nå dette mål kan Landbrug & Fødevarer om nødvendigt acceptere en begrænset flytning af midler fra søjle 1 til søjle 2 på til maksimalt 7 pct., svarende til det nuværende niveau. Det er i den forbindelse en forudsætning, at en del af de overflyttede midler reser-

veres til projekter hos små og mellemstore producenter, der ellers har vanskeligt ved at blive prioriteret. Beløbet, der reserveres til små og mellemstore bedrifter, skal stå i et rimeligt forhold til andelen af de overflyttede midler fra disse bedrifter.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af Landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til formandskabets ændringsforslag, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del af de strategiske planer, idet det er en af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg primo april 2019 har vedtaget et ændringsforslag, der betyder, at der skal ske en fuld intern udjævning af betalingsrettighedernes værdi over en syvårig periode. Landbrug & Fødevarer advarer kraftigt mod ændringsforslaget. Det skyldes først og fremmest de mulige store negative økonomiske konsekvenser for en række bedrifter, der på nuværende tidspunkt har betalingsrettigheder med en højere værdi. Det gælder blandt andet en lang række mælke- og slagtekalveproducenter, der risikerer at få deres økonomiske situation forringet til et niveau, hvor en fortsat overlevelse kan være på spil. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til at arbejde for, at Kommissionens forslag på dette område fastholdes.

I forhold til Kommissionens forslag til de såkaldte eco-schemes vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det skal sikres, at der er sammenhæng mellem de landmænd, der finansierer et eco-scheme gennem en reduktion i indkomststøtten, og de landmænd, der kan udnytte de forskellige ordninger under et eco-scheme. Det betyder med andre ord, at eco-schemes skal bestå af forskellige ordninger, der er mulige og relevante at søge for de samme landmænd, der har finansieret dem. Eco-schemes må ikke blive en kilde til omfordelinger mellem landmænd.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i god tid opnås overblik over ordninger, budget og konsekvenser for støttemodtagerne i eventuelle overgangsår.

Senest finder Landbrug & Fødevarer, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Organisationens roser, at der i formandskabets ændringsforslag lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform. Landbrug & Fødevarer ser endvidere positivt på, at Rådet bevæger sig i retning af, at anvendelse af risikostyringsinstrumenter bliver frivilligt for

landmændene, og at for eksempel registrerings/mærkningskrav fjernes fra konditionaliteten. Landbrug & Fødevarer er bekymret over udvidelsen af mulighederne for at yde koblet støtte, da det er en bevægelse væk fra en øget markedsorientering.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det finske formandskab har præsenteret en række reviderede tekstforslag på det grønne område, blandt andet om øget fleksibilitet i definitionen af det støtteberettigede areal. Derudover har formandskabet fremlagt et oplæg om, at der fastsættes en fælles budgetmæssig øremærkning på tværs af søjle 1 og søjle 2 til de grønne målsætninger på klima, miljø og biodiversitet. Formandskabet foreslår, at eco-schemes udvides til at kunne bidrage til flere formål end udelukkende miljø, natur og klima. Blandt andet nævnes dyrevelfærd. Landbrug & Fødevarer bakker op herom.

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle I og II.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle I og II, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer mener det er vigtigt, at der udarbejdes konsekvensvurderinger af EU's jordtilbordsstrategi og biodiversitetsstrategi inden de udmøntes i praksis. Derudover er det vigtigt, at der er gennemsigtighed i processen omkring EU-Kommissionens henstillinger til medlemslandene vedrørende de ni mål i landbrugspolitikken, så det er muligt at sammenligne på tværs af medlemslande. Landbrug & Fødevarer vil advare mod, at Kommissionen får tilført betydelige magtbeføjelser til gennem henstillinger til de forskellige medlemslande i de strategiske CAP-handlingsplanerne de facto at kræve specifikke tiltag gennemført uden en konkret hjemmel.

Det fremgår af strategierne, at det ønskes at indføre et minimumsbudget øremærket de nye grønne incitamentsbaserede eco-schemes under den fælles landbrugspolitik, og at man ønsker at indføre støtteloft over de direkte betalinger. Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i incitamentsbaserede eco-schemes, men savner en anerkendelse af, at EU's landbrugspolitik ikke kan finansiere alle de grønne ambitioner, som Kommissionen har opstillet. Landbrug & Fødevarer ønsker at gentage og understrege modstanden mod støtteloft i den fælles landbrugspolitik. De direkte betalinger er en betaling for de meromkostninger, der følger af de høje europæiske krav på blandt andet miljøområdet. De meromkostninger belaster produktionen uanset bedriftens størrelse, og dermed er et støtteloft urimeligt og diskriminerende mod den bedriftsstruktur, der blandt andet findes i Danmark.

Det er positivt, at EU-kommissionen den 27. maj 2020 har foreslået en forøgelse af landbrugsbudgettet sammenlignet med det to år gamle forslag – men i forhold til det nuværende budget er der stadig

tale om en reduktion i størrelsesordenen 10 pct. i faste priser. Det er voldsomt, når kravene til landbruget om at levere på hele den grønne dagsorden samtidigt stiger voldsomt.

Det er stærkt utilfredsstillende og urimeligt, at hovedparten af de ekstra midler, der tildeles landbruget, tildeles landdistriktsbudgettet og fordeles med den fordelingsnøgle, der anvendes her. Det skyldes, at de ekstra midler ifølge Kommissionens Meddelelse om ny Flerårig Finansiell Ramme skal hjælpe landbrugs- og fødevarerhvervet med at leve op til kravene i deres netop offentliggjorte forslag til strategier for biodiversitet og ”jord-til-bord”.

Strategierne indeholder ikke ny finansiering. Men en række af tiltagene tænkes sammen med EU's fælles landbrugspolitik og EU-Kommissionens godkendelse af medlemslandenes strategiske planer, der fremover vil være en forudsætning for udbetaling af landbrugsstøtte. Landbrug & Fødevarer appellerer til, at der er en balance mellem øgede krav til landbrugsproduktion og et reduceret EU-budget til den fælles landbrugspolitik.

Omkostningerne ved at leve op til kravene i de to strategier må forventes at være knyttet til landbrugsarealets størrelse og værdien af landbrugsproduktionen. Danmarks andel af landdistriktsmidlerne er væsentligt lavere end vores andel af den samlede landbrugsproduktion i EU. Til illustration er Danmarks andel af det foreslåede landdistriktsbudget på 0,7 pct.; Danmarks andel af EU's samlede produktionsværdi af landbrugsprodukter er ca. 2,5 pct.; og dansk andel af de direkte betalinger på 2,2 pct. Der skal sikres en fair andel af midlerne. Også her bør der tages højde for frontløberproblematikken, så miljø- og klimaeffektiv dansk landbrugs- og fødevarerproduktion ikke straffes dobbelt ved at skulle opnå samme reduktionsmål som lande, der ikke allerede har gennemgået en væsentlig grøn omstilling, og samtidigt modtage en andel af budgettet, der er langt lavere end den danske andel af EU's samlede landbrugsproduktion.

Landbrug & Fødevarer anfører, at aftalen i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27 indeholder en række beslutninger, der er afgørende for dansk landbrug. Det er helt overordnet positivt, at der nu er opnået en aftale mellem stats- og regeringscheferne, da det er en nødvendig forudsætning for, at man nu kan finde en aftale om fremtiden for den fælles landbrugspolitik. Det er også positivt, at man har opnået enighed om vedtagelsen af en europæisk genopretningsfond. Dansk eksport – ikke mindst den danske fødevarereksport – har brug for et Europa med økonomisk vækst. Landbrug & Fødevarer ser også frem til hurtig afklaring af, hvordan de dele af den europæiske genopretningsfacilitet – blandt andet de dele, der udmøntes via landdistriktsprogrammet - konkret bliver udmøntet i Danmark.

Landbrug & Fødevarer er dog bekymrede over beslutningen om at reducere landbrugsbudgettet med op mod 10 pct. sammenlignet med det budget, der er i dag, da det sker samtidig med at landmændene forventes at levere langt mere på den grønne dagsorden. Samtidig er Landbrug & Fødevarer stærkt bekymrede over, at man åbner for, at man nationalt kan besluttet at flytte op til 42 pct. af grundbetalingen til landdistriktspolitikken – og dermed væk fra landmændenes bundlinje. Hvis det sker, risikerer man at underminere mange landmænds økonomi, og det vil stille landmændene i forskellige lande helt forskelligt, og dermed føre til konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at støtteløfter med stats- og regeringschefernes beslutning, bliver frivillige for det enkelte medlemsland. Landbrug & Fødevarer går ud fra at denne principbeslutning om at gøre støtteløfter for medlemslandene frivillige også gælder degressivitet. Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteløfter anvendt i Danmark.

Landbrug & Fødevarer ser frem til en hurtig afklaring af de konkrete budgetmæssige konsekvenser af aftalen i Det Europæiske Råd for Danmark og konkret for udbetalingen af landbrugsstøtte fra december 2020.

Landbrug & Fødevarer lægger helt overordnet, som tidligere understreget vægt på, at EU's landbrugs-politik understøtter en konkurrencedygtig og bæredygtig produktion af landbrugs- og fødevarer. Der er brug for fokus på en fortsat markedsorientering, så danske og europæiske landbrugs- og fødevarer, der lever op til det europæiske samfunds høje krav til kvalitet, sikkerhed, bæredygtighed samt klimavenlighed, kan imødekomme efterspørgslen hos forbrugerne på såvel det europæiske som det globale marked. Forudsætningen for den fortsatte gradvise omstilling af landbrugs- og fødevarerhvervet, er, at landmændene og fødevarerhvervet har en indtjening, der kan danne grundlag for investeringer i mere klima- og miljøvenlige produktionsmetoder.

Det betyder blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal sikre, at der ikke sker store omfordelinger i forhold til den nuværende situation. Det betyder først og fremmest, at det skal sikres, at der er ens vilkår mellem de forskellige EU-lande – en såkaldt level playing field. Det gælder eksempelvis i forhold til de klima- og miljøbetingelser, der stilles til landbrugsstøtten i de forskellige medlemsstater i EU. En meget ambitiøs dansk implementering i modsætning til en meget lempelig implementering i andre EU-lande vil stille danske landmænd over for en urimelig konkurrenceforvridning.

Men det gælder også i forhold til den nationale fordeling af EU-støttemidlerne. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der vedtages regler, der sikrer, at ændringer i forskellige støtteordninger sker gradvist og med udgangspunkt i den enkelte landmands nuværende situation. Landmændene har investeret langsigtet til tillid til den gældende politik, og meget betydelige ændringer risikerer at underminere økonomien for den enkelte landmand – og dermed muligheden for omstilling.

Det forlyder, at det tyske formandskab lægger op til en mere detaljeret stillingtagen til indholdet af det foreslåede GLM-krav nr. 9, der omtales i bilag III til Kommissionens forslag om en CAP-strategisk plan vedrørende udlægning af en procentdel af landbrugsarealet til ikke-produktive elementer. Det tyske formandskab foreslår, at medlemsstaterne kan beslutte, at efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder skal kunne tælle med i denne procentdel til ikke-produktive elementer, dog således at der fastsættes en minimums-procent for ikke-produktive elementer, hvis en medlemsstat beslutter, at efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder ikke kan tælle med. Hvis de tæller med, skal minimums-procentsatsen være højere, end hvis de ikke tæller med. Konsekvensen af dette må blandt andet være, at medlemsstater kan vælge udelukkende at anvende efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder til at leve op til GLM-krav 9.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at dette vil give konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Det skyldes, at nogle medlemsstater kan vælge, at deres landmænd kan opfylde hele deres GLM-krav 9 med efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder, mens landmænd i andre medlemsstater er nødt til at tage betydelige arealer ud af produktion (for eksempel i form af braklægning) for at opfylde kravet. Allerede i dag er det således, at danske landmænd ikke kan tælle kvælstoffikserende afgrøder med som miljøfokusområde, selvom det er muligt i alle andre medlemsstater, hvilket set med Landbrug & Fødevarers øjne udgør en urimelig konkurrenceforvridning for danske landmænd.

Landbrug & Fødevarer vil derfor anmode om, at den danske regering arbejder for, at formuleringen af disse bestemmelser ikke giver mulighed for konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Andelen af småbiotoper og elementer i landbrugslandet i videst muligt omfang fremmes via ordninger med incitamentsbetalinger til landmændene frem for som grundlæggende krav i konditionaliteten.

Det fremgår, at kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne. Landbrug & Fødevarer mener dette er dybt bekymrende, da der er hårdt brug for forenkling af de i forvejen meget komplekse regler, der er forbundet med EU's landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer vil derfor på det kraftigste opfordre til, at dette afsnit at genindføres.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at der fra det tyske formandskabs side lægges op til, at både støttelofter og degressivitet er frivilligt for medlemsstaterne at indføre. Som nævnt flere gange tidligere ønsker Landbrug & Fødevarer ikke, at der indføres støttelofter og degressivitet i Danmark.

Det bemærkes, at det tyske formandskab foreslår, at der laves en øremærkning af midler til grønne formål. Det er uklart, om denne øremærkning alene vedrører eco-schemes, eller om der også er mulighed for at opfylde øremærkningen ved en forøget grøn indsats i søjle II. Landbrug & Fødevarer skal som nævnt indledningsvist bemærke, at det er helt essentielt, at der sikres ensartede konkurrencevilkår blandt de europæiske landmænd. Som tidligere bemærket er Landbrug & Fødevarer stærkt bekymrede over, at der er åbnet for, at man nationalt kan beslutte at flytte op til 42 pct. af grundbetalingen til landdistriktspolitikken – og dermed væk fra landmændenes bundlinje. Hvis der oveni dette øremærkes en andel af støtten i søjle I til eco-schemes, kan det give alvorlige økonomiske konsekvenser for de berørte landmænd og bidrage yderligere til konkurrenceforvridning mellem medlemslandene. Det er derfor vigtigt, at det sikres, at udformningen af reglerne ikke kan medføre den form for konkurrenceforvridning, og at den forøgede grønne ambition i Kommissionens forslag primært gennemføres ved at give incitamentsbetalinger til landmændene via eco-schemes, frem for at overføre midler til landdistriktsprogrammet. Dermed vil den grønne øremærkning bidrage både til landmændenes bundlinje og til den grønne omstilling i erhvervet.

Endvidere skal Landbrug & Fødevarer bemærke, at det bør være muligt at andelsselskaber kan modtage støtte til "andre sektorer" uden at de lader sig godkende som producentorganisationer efter en periode på 4 år.

Det bemærkes, at Landbrug & Fødevarer er meget opmærksomme på sammenhængen med Kommissionens strategier for jord-til-bord og biodiversitet. Det gælder blandt andet de henstillinger, som Kommissionen med udgangspunkt i strategierne vil komme med til de enkelte medlemslande i forhold til udformningen af de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer er meget forbeholdne over for den sammenhæng så længe de konkrete mål ikke er fastlagt og det faglige grundlag ikke er på plads. Det rejser også spørgsmålet om Europa-Kommissionens mulighed for enten at godkende eller afvise en strategisk plan uden et klart grundlag.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at Europa-Parlamentet i deres ændringsforslag generelt ønsker mere detaljeregulering af medlemsstaterne, højere grad af øremærkning af midler samt mere fokus på overholdelse af regler (compliance) frem for en mere resultatbaseret tilgang (performance), hvilket ellers var en af hovedelementerne i Kommissionens forslag. Landbrug & Fødevarer er optaget af, at der sikres en frihed og fleksibilitet i de enkelte medlemslandes udmøntning, så den kan være målrettet, fair og enkel i forhold til nationale og lokale behov.

Europa-Parlamentet foreslår, at de enkelte medlemslande som en del af konditionaliteten skal fastsætte betingelser i forhold til regler om sociale forhold og arbejdsmarkedsregler. Landbrug & Fødevarer bakker ikke op om indførelse af en social konditionalitet i landbrugspolitikken. Landbrug & Fødevarer mener, at spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår i Danmark bedst håndteres inden for rammerne af og med respekt for den danske arbejdsmarkedsmodel. Landbrug & Fødevarer bemærker, at man i landbrugspolitikken knytter de specifikke betingelser under konditionaliteten til egentlige lovkrav, og

det derfor vil være vanskeligt at knytte den i Danmark til spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår. Landbrug & Fødevarer er også opmærksomme på at indførelse af nye sociale betingelser for at opnå landbrugsstøtte vil øge de bureaukratiske byrder på et område, der allerede er et stort og svært regelkompleks.

Landbrug & Fødevarer ser positivt på forslaget om oprettelse af en klageadgang, der vil give støttemodtagere direkte adgang til at klage til Kommissionen over afgørelser, der træffes af de nationale myndigheder.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen gør tiltag til at lægge mere vægt på klima, miljø og natur i indretning af den fælles landbrugspolitik. I den forstand finder Økologisk Landsforening, at den nye konditionalitet og introduktionen af en baseline er et godt initiativ. Økologisk Landsforening ser dog en stor svaghed i, at forslaget ikke indeholder et krav til, hvor stort et budget der mindst skal afsættes til eco-schemes eller alternativt et krav til, hvor stor en del af budgettet eco-schemes og miljø- og klimatiltag i søjle II tilsammen mindst skal optage. Økologisk Landsforening ser gerne, at 50 pct. af budgettet i søjle I afsættes til eco-schemes eller 50 pct. af det samlede landbrugsbudget afsættes til klima, natur og miljø med en indikation af, at andelen skal sættes op i de efterfølgende landbrugsreformperioder. En andel til eco-schemes på 30 pct. betragtes af Økologisk Landsforening som en absolut smertegrænse, hvis den nye landbrugspolitik skal understøtte grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen udtrykker forventning om, at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Økologisk Landsforening betragter det imidlertid som greenwashing, hvis udgifterne til basisstøtte vægtes med 40 pct. uanset handling på arealerne. Basisstøtten er ifølge Økologisk Landsforening pr. definition en passiv indkomststøtte og skal derfor ikke kunne tælles med i opgørelsen over, hvor stor en del af budgettet, der bruges på klimamålsætninger.

For så vidt angår konditionaliteten og forslaget om ny baseline, så er Økologisk Landsforening enig i princippet, om at eco-schemes bør gå til betaling for leverancer ud over obligatoriske regler. Økologisk Landsforening kan dog se et behov for at tillade, at eco-schemes kan udbetales til at betale for ambitiøse klima- og naturkrav, der går videre end EU forpligtelser, da det ifølge Økologisk Landsforening kan blive forudsætningen for, at medlemslandene tør tage vigtige nye skridt for at bremse landbrugets klimapåvirkning, og for at landbruget kan tage aktivt del i at stoppe biodiversitetskrisen. Økologisk Landsforening ser for eksempel gerne, at der indføres et krav om, at alle europæiske landmænd eller som minimum alle danske landmænd skal udarbejde et klimaregnskab, der dokumenterer CO₂-udledningen, og som er koblet op på et loft, der skal overholdes og en dokumentation på natur og naturtiltag på bedriften. EU's landbrugsstøtte skal ifølge Økologisk Landsforening ikke bruges til at finansiere, at der udarbejdes et regnskab og dokumentation. Det skal dog være muligt at bruge eco-schemes til at finansiere arealtiltag, der reducerer landbrugets klimabelastning, som græsarealer til afgræsning, foder eller biogasanlæg, træer på landbrugsjord i skovlandbrugssystemer, pløjefri dyrkning uden pesticider, eller tiltag der er positive for de arter, der hører til agerlandbrugets økosystem som f.eks. opdeling af marker med markskel/bræmmer til parcelstørrelser på maksimalt 5 hektar, plantning af læhegn, afgræsning af arealer efter plejeplan med natur som fokus. Den nye konditionalitet og baseline må ifølge Økologisk Landsforening ikke stå i vejen for, at der indføres ambitiøse og efter behov målrettede regler for klima og natur.

Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at dyrevelfærd er uløseligt forbundet med, at dyr har adgang til udearealer og/eller marker. Det er et system, hvor dyrene kan få opfyldt flere adfærdsmæs-

sige behov, og det er systemer med et lavere medicineringsbehov. MRSA er for eksempel stort set fraværende i dansk økologisk svineproduktion. Systemer, der giver grundlag for bedre dyrevelfærd, skal derfor kunne være et aftaleobjekt under eco-schemes ifølge Økologisk Landsforening. Fordelene har samfundsmæssig interesse, og de systemer, der giver plads til bedre velfærd med mindre antibiotikaforbrug, er under pres af lovlige intensive husdyrproduktioner.

Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at landbruget hverken får reduktion i sin støtte eller mere bureaukrati for at give plads til småbiotoper indlejret i landbrugsarealerne. Det er vigtigt, at støttereglerne ikke indeholder et incitament til at nedlægge markskel, dræne jordene, fjerne træer fra markerne og holde læhegn tæt beskårede og så videre. Det er derfor af meget stor betydning for Økologisk Landsforening, at forordningen giver plads til det, man i Danmark har kaldt bruttoarealmodellen. Det skal have dansk topprioritet i forhandlingerne. Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at opretholdelse af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer er nævnt under konditionalitet. På det grundlag forekommer det helt naturligt at skrive bruttoarealmodellen ind i forordningen.

Økologisk Landsforening er meget optaget af, at der tilvejebringes mulighed for at indrette skovlandbrugssystemer. Økologisk Landsforening mener, at bruttoarealmodellen er en ikke-bureaukratisk måde at åbne op for skovlandbrugssystemer. Hvis bruttoarealmodellen ikke kommer til at rumme disse, så er det vigtigt, at forordningen anerkender skovlandbrug som dyrkningssystemer i sig selv på lige fod med afgrøder med kort omdriftstid, og at der er plads til meget forskellige indretninger fsva. plantetæthed, arter, sammensætning og omdriftstid. Økologisk Landsforening mener, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

Økologisk Landsforening havde gerne set, at alle grønne arealrelaterede aftaler var samlet i samme søjle. Det komplicerer ifølge Økologisk Landsforening reglerne, at der er miljø-, klima- og naturtiltag i begge søjler. Økologisk Landsforening mener principielt, at landbrugsstøtten forstået som basisstøtte skal afvikles og erstattes med betaling til landmænd for fælles goder. Økologisk Landsforening kan også konstatere, at det er søjle II-budgettet, der udsættes for største besparelser. Økologisk Landsforening er derfor optaget af, at eco-schemes får høj prioritet i reformen af EU's landbrugspolitik. I den sammenhæng bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at der fortsat er stor forskel på karakteren af landbrugene i EU-landene. I nogle EU-lande er der store ekstensive landbrugsarealer, og i andre lande er landbruget karakteriseret af intensive landbrugsarealer. Hvis EU's landbrugsstøtte på sigt skal afvikles og erstattes med betaling for fælles goder, så skal der være plads til at betale landbruget for at levere på klima- og biodiversitetskrisen og opretholde ekstensive landbrug fremfor at betale landbruget for at producere fødevarer. Det er i den forbindelse uheldigt, at der indsættes en præmis om, at miljø- og klimastøtte i søjle I skal bruges til at betale for aktiviteter, der gør, at arealerne umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften.

Økologisk Landsforening mener ikke, at koblet støtte har en fremtid i EU's landbrugspolitik. Men så længe den optræder, så mener Økologisk Landsforening, at der skal være en sammenhæng over til

klima, natur og dyrevelfærd, hvis der er tale om husdyrproduktion, således at den koblede støttede betingelse af, at der samtidigt leveres på disse tre mål. F.eks. bør slagtepræmie kun kunne gives til dyr, der indgår i afgræsningssystemer, hvor der også leveres på natur, klima og dyrevelfærd. I dag fortrænges dyr, der primært er græsfodrede, fordi de ikke opnår samme slagtevægt, som de der opfedes på stald.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Det giver ifølge Økologisk Landsforening ikke grundlag for den rette risikostyring i landbruget og kan beslaglægge store summer og forvride prisdannelsen på præmier. Risikostyring skal tilvejebringes ved at føre en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der fortsat skal være adgang til investeringsstøtteordninger til materielle investeringer i teknologi. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen. Økologisk Landsforening advarer også om, at tilskud til klimateknologi kan fremme yderligere intensivering af husdyrbrug i lukkede stalde. EU's støtteordninger bør også tage hensyn til dyrevelfærd og lavt medicinforbrug, som er dokumenteret at følge med mere ekstensivt dyrehold.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 pct. af midlerne under søjle I skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevarerforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

For så vidt angår søjle II midler, så lægger Økologisk Landsforening vægt på, at disse kan anvendes til faglig udvikling, information og markedsfremme. Det er formål, som ifølge Økologisk Landsforening er klart adskilte fra arealstøtteordninger, og dermed er det let at skelne på disse tilskud og andre grønne tilskud.

Økologisk Landsforening bemærker, at forenkling bør have meget høj prioritet i forhandlingerne om en ny model for den fælles landbrugspolitik. Bruttoarealmodellen spiller en væsentlig rolle. Økologisk Landsforening mener derfor, at det er vigtigt, at der ikke er et obligatorisk krav om at regulere landbrugsstøtteordningerne med afsæt i definitioner på aktivt landbrugsareal og herunder definere afgrødekategorier som omdriftsarealer, permanente afgrøder og permanent græs. Når der arbejdes med definitioner afstedkommer det ifølge Økologisk Landsforening en masse afledt detailregulering.

Økologisk Landsforening ser gerne, at det er frit for det enkelte landbrugsland at kunne vælge, om landbrugsstøtten udbetales til aktivt landbrugsareal eller til det matrikulære landbrugsareal. Hvis medlemslandet vælger det matrikulære landbrugsareal som grundlag, så skal der fastsættes et referenceniveau for opgørelsen.

Det er vigtigt ifølge Økologisk Landsforening at erkende, at forholdene i medlemslandene er væsentligt forskellige. I nogle lande er der et ønske om at øge fødevarerproduktionen på landbrugsarealerne i andre, er der behov for at give naturen mere plads. Det er vigtigt, at behovet for at give naturen mere plads ikke kvæles i bureaukrati. Det bør ifølge Økologisk Landsforening stå hævet over enhver tvivl, at der er behov for at give landbrugsstøttebudgettet et nyt fokus, hvis budgetposten skal opretholdes. Det er derfor en forkert strategi, hvis medlemslandene forsøger at fastholde, at landbrugsstøttemidlerne skal gå til aktiv landbrugsproduktion. Landbrugsstøttemidlerne bør gå til at betale landmanden for

også at kunne levere på natur og på klima, og det vil primært foregå uden for den gode dyrkningsjord, det er derfor vigtigt at disse områder ikke udelukkes fra landbrugsstøtte.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performance-ramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at *eco-schemes* giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem *eco-schemes* og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som det ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle II end i søjle I. Dermed følger udspillet til budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 pct. til 30 pct. af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejerne frem for dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspolitik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle I bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for *capping* vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt,

at et støttere regime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug.

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendigt for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvridning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle II.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU-støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 pct. af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Dyrenes Beskyttelse er enig i det overordnede formål om, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af fødevarerproduktionen. Dyrenes Beskyttelse mener, at dyrevelfærd som minimum officielt bør anerkendes som et offentligt gode, så forbedret dyrevelfærd kan blive en del af den multifunktionelle tilgang til den fælles landbrugspolitik. Derudover bør arbejdet for forbedret dyrevelfærd nævnes som et obligatorisk punkt under medlemslandenes strategiske indsatsområder.

Dyrenes Beskyttelse ser desuden meget positivt på at lade konditionalitet afløse reglerne om kryds-overensstemmelse, som ikke fungerer hensigtsmæssigt i dag. Konditionalitet bør gælde samtlige love for dyrevelfærd, der er vedtaget i EU, så efterlevelsen af den europæiske dyrevelfærdslovgivning kan styrkes.

Dyrenes Beskyttelse støtter, at EU's fælles landbrugspolitik fokuserer på investering i forskning, teknologi og digitalisering med henblik på at fremme klimatiltag. Det bør dog sikres, at investeringsstøtten ikke understøtter yderligere intensivering af landbruget med dyrehold i lukkede systemer. Tværtimod bør investeringstiltag understøtte mulighederne for at skabe landbrug som er bæredygtige i forhold til klima, miljø, natur såvel som dyrevelfærd.

Dyrenes Beskyttelse finder, at eco-schemes skal fremme overholdelse af ikke blot klima- og naturkrav, der går videre end EU-forpligtelser, men også krav om dyrevelfærd. Dyrenes Beskyttelse finder ligeledes, at der bør stilles krav om et minimumsbudget for eco-schemes og tiltræder Økologisk Landsforningens forslag om mindst 50 pct. af budgettet for søjle I-midler.

Dyrenes Beskyttelse støtter idéen om capping, da landbrugsstøtten ikke bør kunne understøtte en udvikling i retning mod store og intensive ensartede landbrugsproduktioner, hvor dyr holdes i lukkede staldsystemer.

Dyrenes Beskyttelse mener endeligt, at incitamenterne til at skabe skov og skovlandbrug bør styrkes. Skovlandbrug kan spille en afgørende rolle for at omstille dansk landbrug til klimaneutralitet, og samtidig styrke biodiversiteten, miljøet og dyrevelfærden. For at øge mængden af skov og træer bør det derudover prioriteres at give mulighed for at tildele midler efter den såkaldte "bruttoarealmodel", så incitamentet for skabe mere biodiversitet i landbruget øges.

Plantebranchen bemærker, at det fremgår af talrige analyser og artikler, at det danske landbrug lider under dårlig indtjening og stor gæld. Efter alt foreliggende ifølge Plantebranchen er indtjeningen på landbrugsprodukter til human ernæring langt højere end indtjeningen både på foder til dyr og indtjeningen på animalske fødevarer i det hele taget. Samtidig er det uomtvisteligt ifølge Plantebranchen, at produktionen af plantebaserede fødevarer og proteiner er langt mere klimaansvarlig end den tilsvarende animalske produktion. Den fremtidige strategi for den danske landbrugsproduktion må og skal tage højde for disse kendsgerninger ifølge Plantebranchen.

Med Plantebranchens kendskab til markedsudviklingen for plantebaserede fødevarer, er Plantebranchen af den helt klare opfattelse, at en forbedring af landbrugets økonomi kombineret med den nødvendige klimaansvarlige omstilling er en enestående mulighed for at fremtidssikre dansk landbrug. I forhold til den tilgængelige danske viden om animalsk fødevarerproduktion, er den tilsvarende viden om plantebaserede fødevarerproduktion, markeds- og afsætningsmuligheder etc. meget begrænset, og der er ifølge Plantebranchen behov for et massivt forsknings- og udviklingssamarbejde på tværs af sektorer som led i omstillingsarbejdet. Plantebranchen kan i det fremtidige strategiarbejde ikke mindst bidrage med markeds-kendskab for plantebaserede fødevarer såvel i Danmark som på eksportmarkerne.

FinansDanmark ser positivt på, at den bæredygtige omstilling tænkes ind i landbrugspolitikken og de nationale strategiske planer. FinansDanmark finder det meget vigtigt, at der ved samtlige ordninger eller tiltag, som medfører en værdiforringelse af en lodsejers jordarealer/bedrift, skal kunne anvendes EU-midler til at yde en éngangs-erstatning/kompensation til lodsejeren, som fuldt og helt dækker værdiforringelsen, og pantlover skal høres, før frigivelse af en sådan erstatning sker. Ved en eventuel udjævning af betalingsrettigheders værdi ser FinansDanmark positivt på, at kvægbrugere kompenseres ved at anvende den fulde ramme for koblet støtte.

Derudover ønsker FinansDanmark, at mest muligt EU-støtte til landbruget lægges i søjle 1, så søjle 1 udvides og kan bruges til flere eco-schemes, hvilket maksimalt vil fremme den enkelte landbrugers incitament og dermed den bæredygtige udvikling i landbruget.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Med Rådets generelle indstilling, der blev vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, blev medlemsstaternes enige om en fælles position til trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle I, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle II.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støttelofter (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle II. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til konditionaliteten, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

I forhold til spørgsmålet om inkludering af sociale- og arbejdsmarkedsforhold under konditionaliteten, som er foreslået af Europa-Parlamentet, så er der delte holdninger til spørgsmålet i Rådet. En lang række medlemsstater finder, at det ikke bør indgå under konditionalitet, men eventuelt under obligatoriske emner under bedriftsrådgivningssystemet, ligesom nogle medlemsstater finder behov for at overveje andre alternativer, som for eksempel at det kan indgå som et element i målsætningerne for den fælles landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Hvis der eventuelt skal ske en omfordeling, skal den i givet fald finansieres af alle medlemsstater, som Kommissionen har foreslået. Derudover er det væsentligt, at en eventuel omfordeling ikke alene omfatter støtte i søjle I, men sker ud fra en samlet betragtning af medlemsstaternes støtteniveau i begge søjler.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en resultatbaseret tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen finder ikke Kommissionens forslag tilstrækkelig ambitiøst i den sammenhæng og arbejder for en reel fleksibilitet for medlemsstaterne til at skabe synergi og tilpasse og målrette landbrugspolitikken til lokale forhold.

Regeringen arbejder for, at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og ens rammevilkår for små, mellemstore og store bedrifter. Regeringen arbejder derfor for, at støtteloftet ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne.

Regeringen lægger stor vægt på, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima. Regeringen lægger i den forbindelse stor vægt på, at både søjle 2-ordninger og eco-schemes fra søjle 1 kan anvendes til at understøtte medlemsstaternes indsatser i forhold til centrale EU-regler som for eksempel vandrammedirektivet, Natura 2000, EU-krav i forhold til ren luft, pesticider, drikkevand samt eventuelle EU-krav til reduktion af CO₂-udledninger.

Regeringen lægger vægt på en målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder fælles krav for alle landmænd og mulighed for at anvende landbrugsbudgettet til væsentlige frivillige og obligatoriske indsatser på natur-, miljø- og klimaområdet. Dertil lægger regeringen vægt på en så høj øremærkning som muligt på EU-niveau af den direkte støtte og landdistriktsstøtten til miljø- og klimaordninger samt en mere præcis og enkel støttebaseline.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik fortsat giver mulighed for at understøtte udviklingen af økologisk produktion og bedre dyrevelfærd.

Endelig lægger regeringen vægt på en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og en mere omkostningseffektiv kontrol. Regeringen lægger i forlængelse heraf vægt på enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima, og i den forbindelse lægger regeringen vægt på, at reglerne for støtteberettigede arealer forenkles i form af bruttoarealmodellen, så landbrugerne gives incitament til at udvikle og bevare våde områder og/eller grønne biotoper på deres marker. Regeringen lægger desuden vægt på, at landbrugsarealer, hvor der sker skovrejsning, eller

hvor der sker oversvømmelse af hensyn til naturfremme, klimareduktioner eller klimatilpasning, skal kunne forblive støtteberettigede.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. september 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. september 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle videorådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december 2017 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

**5. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
KOM (2018) 393**

---

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM (2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfyldelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler inden for landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støtteleb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel (50 pct.) mellem de anmeldte udgifter i årsregnskabet pr. rapporteret output set i forhold til de planlagte gennemsnitlige omkostninger pr. output i den strategiske CAP-plan. Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer inden 15. oktober i året efter det pågældende regnskabsår. Det betyder, at Kommissionen kan suspendere betalingsorganets udgifter fremadrettet for en eller flere relevante interventioner (støtteordninger). Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver intervention og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 pct.) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten inden for det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltnings- og kontrolsystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang være i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter), og medlemsstaten ikke kan forklare afvigelsen. En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 pct. kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og out-

put. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegennemgangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstrukturer, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

Én revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Princippet fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af systemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 pct. af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 pct. af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Aftale i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27

Den 21. juli 2020 opnåede EU's stats- og regeringschefer en aftale omkring EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27. I henhold til denne aftale oprettes der en landbrugsreserve på 450 mio. € (løbende priser) (ca. 3,35 mia. kr.), hvilket er en stigning i forhold til Kommissionens forslag om en reserve på mindst 400 mio. €.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling til den horisontale forordning. I den generelle indstilling ønsker Rådet blandt andet at genindføre bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Rådet er desuden enige om, at senest 1. januar 2024 skal et arealmonitoreringssystem være etableret.

Det foreslås, at administrative støttenedsættelser som følge af manglende overholdelse af konditionalitetskrav skal være enten 1, 3 eller 5 pct. afhængigt af alvorlighed, omfang og varighed. Støttenedsættelsen kan frafaldes ved førstegangsovertrædelser af mindre betydning og skal øges i tilfælde af gentagelse. Hvis medlemsstaten anvender monitorering på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, kan sanktionsniveauet for disse krav reduceres. Dermed gives der mere fleksibilitet i forhold til Kommissionens forslag om, at støttenedsættelsen bør være på 3 pct. som en generel regel, eller i gennemsnit. Støttenedsættelsen skal finde sted på bedrifter med misligholdelse i populationen udtaget til kontrollen af konditionalitet.

Hvis der anvendes monitorering på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, vil kontrol-populationen for disse krav i princippet omfatte alle bedrifter, mens kontrollen af de ikke-monitorerbare krav vil omfatte de bedrifter, som er udtaget til den normale 1 pct. fysiske kontrol af kravene.

Rådet mener, at kravet om en højere procentvis støttenedsættelse i situationer med forsætlig misligholdelse skal slettes. I stedet ønsker Rådet, at støttenedsættelse for overtrædelser, som har omfattende konsekvenser i forhold til kravets formål, skal kunne forhøjes. Rådet ønsker ydermere en højere bagatelgrænse for støttenedsættelse (fra 100 € til 250 €) for overtrædelser af konditionalitet.

Rådet ønsker, at advarselssystemet ved mindre betydelige overtrædelser, erstattes af muligheden for ikke at give en støttenedsættelse for disse overtrædelser. Landbruger orienteres i stedet om overtrædelser og mulige afhjælpende foranstaltninger.

Rådet giver medlemsstaterne længere tid til at udarbejde elementerne i de årlige kvalitetsrapporter af det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem. Udsættelsen er en til to måneder. Rådet præciserer også, at Kommissionen skal informere medlemsstaten om årsagen, hvis Kommissionen ikke længere mener sig i stand til at kunne stole på den revision, som certificeringsorganet udfører.

Rådet foreslår i forlængelse af aftalen i det Europæiske Råd om EU's flerårige budget 2021-27 fra den 21. juli 2020, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per år for, hvornår landbrugere omfattes af finansiel disciplin. Det betyder, at kun landbrugere, der modtager mere end bundgrænsen skal bidrage, hvis finansiel disciplin bliver anvendt.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen en række ændringsforslag til forslaget. De væsentligste forslag afspejler, at Europa-Parlamentet i større omfang ønsker fokus på overholdelse af de regler, der ligger til grund for at udbetale støtten korrekt end Kommissionen og Rådet, der ønsker mere fokus på, om medlemsstaternes støtteordninger opfylder de mål, som medlemsstaterne fastlægger i deres årlige strategiske planer.

Europa-Parlamentet er enig i, at medlemsstaterne hvert år skal rapportere om de mål, som medlemsstaterne har opsat i deres strategiske planer for landbrugspolitikken efter 2023. Den model for afrapportering, som Kommissionen og Rådet er nået frem til, ønsker Europa-Parlamentet dog ændret.

Europa-Parlamentet fjerner således Kommissionens mulighed for at suspendere betalinger til medlemsstaten, hvis den årlige performanceafstemning konstaterer, at forskellen mellem de udgifter medlemsstaten har anmeldt, og det beløb, der svarer til det rapporterede output, er mere end 50 pct. I stedet får medlemsstaterne mulighed for at forklare, hvorfor målene i den strategiske plan ikke er opfyldt. Det sker, hvis forskellen mellem de udgifter medlemsstaten har anmeldt, og det beløb, der svarer til det rapporterede output, er over 35 pct. Europa-Parlamentet lægger således op til, at performanceafstemning udgår, men at medlemsstaterne i mindre omfang fortsat stilles til ansvar for forholdet mellem realiserede udgifter og output, selv om det ikke længere vil være styrende for hjemtagningen af EU-midler.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere en ret detaljeret arbejdsgang for, hvad der skal til for, at medlemsstaterne kan blive afkrævet en handlingsplan. Hvis det bliver aktuelt, får medlemsstaten tre måneder til at fremlægge den. Hvis medlemsstaten ikke kommer med en handlingsplan, kan Kommissionen efter 30 dage suspendere de månedlige betalinger. Hvis der ikke er rettet op på situationen ved udgangen af den sjette måned efter suspensionen, kan Kommissionen suspendere beløbet endeligt. De

endeligt nedsatte beløb tildeles andre medlemsstater for at belønne dem, der har opnået tilfredsstillende resultater. Tildelingen sker ved de strategiske planers udløb.

Europa-Parlamentet foreslår, at der som en tilføjelse til landbrugsbudgettet skal afsættes 400 mio. € til krisereserven i 2021. Herefter skal der årligt tages højde for beløbet ved fastlæggelsen af det årlige budget. Hvis det er nødvendigt, kan der suppleres med ubrugte midler og formålsbestemte indtægter i løbet af budgetåret. Der skal dog minimum afsættes 400 mio. € til reserven årligt. I alt kan reserven maksimalt udgøre 1,5 mia. €. Det understreges, at finansiel disciplin kan anvendes som en sidste mulighed til at øge krisereserven. Europa-Parlamentet ønsker videre, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per landbruger, sådan at en eventuel anvendelse af finansiel disciplin kun omfatter landmænd, som modtager mere end 2.000 € per år.

Yderligere ønsker Europa-Parlamentet, at landbrugsreserven bliver anvendt som indkomststabiliseringsinstrument, når der indtræffer markeds kriser med større hyppighed end en forud fastsat sektor-specifik tærskel. Kommissionen får via delegerede retsakter mulighed for at fastlægge tærsklerne. Sluttelig er Europa-Parlamentet imod, at ubrugte midler fra landbrugsreserven i 2022 bliver overført til 2023. Midlerne skal i stedet føres tilbage til næste års støtteansøgere, som det er tilfældet i dag.

Europa-Parlamentet ønsker at forlænge den såkaldte $n+2 / n+3$ regel. Det er den frist medlemsstaterne har til at få midler fra ELFUL (landdistriktsprogrammet) udbetalt. Hvis fristen bliver overskredet, mister medlemsstaterne muligheden for at få pengene refunderet fra EU.

Europa-Parlamentet mener desuden, at Kommissionen i højere grad skal have hjemmel til at føre kontrol med medlemsstaterne, hvis der bliver konstateret alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltningssystem. Kommissionen kan føre udvidet overvågning med medlemsstaterne, så længe manglerne eksisterer. Europa-Parlamentet tilføjer også, at medlemsstaternes kontrolsystem skal beskrives i disses strategiske planer. Parlamentarikerne ønsker også at bibeholde en række specifikke regler om medlemsstatens inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb.

I forhold til kontrol foreslår Europa-Parlamentet, at den ansvarlige myndighed udvælger en stikprøve blandt samtlige ansøgere, indbefattende et tilfældigt udvalgt udsnit for at opnå en repræsentativ fejlrate, hvilket afspejler et ønske om at fastholde et kontrolsystem, som det er designet i dag. Europa-Parlamentet foreslår desuden nogle ret specifikke tekniske krav i forhold til det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem.

Videre lægger Europa-Parlamentet op til, at en række regler skal gennemføres ved hjælp af delegerede retsakter i stedet for de gennemførelsesretsakter, som Kommissionen oprindeligt har foreslået. Det gælder blandt andet for regler om de handlingsplaner, som medlemsstaterne skal udarbejde, hvis de ikke i tilstrækkelig grad følger deres strategiske plan, eller hvis der er alvorlige mangler i forvaltningssystemernes funktion.

Med hensyn til konditionalitet foreslås, at såfremt støttemodtagerne ikke overholder reglerne for konditionalitet, bør støtten i tilfælde af gentagelse reduceres med 10 pct. Hvis der har været tale om en bevidst handling bør støtten reduceres med mindst 15 pct.

Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten som en del af konditionalitet skal fastsætte regler om, at ansøgere af landbrugsstøtte skal overholde visse sociale og arbejdsmarkedsregler for at kunne få udbetalt landbrugsstøtte. Manglende overholdelse af forpligtelserne skal sanktioneres i overensstemmelse med de almindelige regler for sanktionering af manglende overholdelse af krav fastsat under konditionalitet.

Endelig lægger Europa-Parlamentet op til, at alle ansøgninger, der indgives af samme støttemodtager, skal kunne identificeres, så det bliver muligt at identificere en gruppe af støttemodtagere, hvis de tilhører en koncern.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiel disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves

konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte ”konditionalitet” ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 pct., og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 pct. Hertil skal det bemærkes, at udviklingen i Europa-Parlamentet på dette område ifølge Landbrug & Fødevarer er meget bekymrende. Europa-Parlamentet lægger op til en støttereduktion på minimum 10 pct. ved overtrædelse af konditionalitetskrav. Dette vil på ingen måde være proportionalt i forhold til de overtrædelser, der typisk vil være tale om, og som ofte er af mindre – og bagatelagtig karakter.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier, herunder anvendelsen af satellitbilleder til kontrol af forskellige støtteordninger, til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Det skal sikre landmændene åbenlyse fordele og forenklinger – både her og nu og på længere sigt. Det gælder ikke mindst i form af bortfald af datofriste, højere bagatelgrænser m.v. I forhold til kontrol med krydsoverensstemmelse, skal det sikres, at monitorering ikke fører til, at den nuværende KO-kontrol på 1 pct. af bedrifterne øges til en større andel.

På længere sigt skal monitorering sikre at sanktionsniveauet sænkes markant. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 pct. screening og dermed reelt på længere sigt 100 pct. fysisk kontrol. Det skal sikres, at retssikkerheds- og forvaltningsmæssige problemstillinger iagttages på behørig vis. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reableres ved at anvende finansiel disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Senest har Landbrug & Fødevarer bemærket, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Det er meget positivt, at der nu lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det ifølge Landbrug & Fødevarer være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform.

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for det forslag, der er fremsat af formandskabet om, at advarselssystemet ved mindre ubetydelige overtrædelser erstattes af muligheden for ikke at give støttenedsættelse for disse overtrædelser. Set med Landbrug & Fødevarers øjne er det et skridt i den rigtig retning i forhold til at skabe mere proportionalitet og indføre mere vejledning i forbindelse med kontrollen.

Tidligere var der lagt op til, at selvom monitorering af krav omfattet konditionalitet, vil eventuelle overtrædelser kun føre til støttetæk for den population af bedrifter, som sideløbende udtages til den normale 1 pct. fysiske kontrol. Det er en tilgang som Landbrug & Fødevarer umiddelbart er positivt indstillet overfor. Nu er tilgangen i stedet, at hvis et medlemsland anvender monitorering på nogle af konditionalitetskravene, hvilket i princippet omfatter alle bedrifter, kan sanktionsniveauet for disse krav reduceres. Det er positivt, at sanktionsniveauet kan reduceres, men i udgangspunktet er Landbrug & Fødevarer tilhænger af, at der holdes fast i den oprindelige tilgang. Landbrug & Fødevarer skal også bemærke, at det er vigtigt, at der i forbindelse med kontrol af konditionalitet sker en individuel vurdering af både alvor, omfang, varighed og tilregnelighed, og at der generelt foretages en helhedsvurdering af bedriften frem for et fokus på bagatelovertrædelser. Landbrug & Fødevarer er i den forbindelse bekymret for, om formandskabets tilgang til kontrol af konditionalitet ved monitorering vil føre til automatiserede afgørelser, hvor sagen ikke i tilstrækkelig grad bliver vurderet efter ovennævnte hensyn.

Landbrug & Fødevarer vil generelt gerne opfordre til, at den horisontale forordning indeholder klare bestemmelser, der tager hensyn til landmandens retssikkerhed, hvad angår sagsbehandlingstider, udbetalinger og fejlløse IT-systemer. Der skal opstilles klare mål for maksimale sagsbehandlingstider og for hvornår landbrugsstøtten udbetales til landmændene. Hvis udbetalingsfristerne ikke overholdes, skal medlemslandet desuden tillægge renter til det endnu ikke udbetalte beløb. Derudover skal der i forordningen stilles krav om, at alle udbetalingsorganer til enhver tid kan lave forskuds eller straksudbetalinger, hvis sagsbehandlingen forsinkes. Sidst men ikke mindst skal der stilles krav om, at støtten altid kan sagsbehandles og udbetales manuelt, hvis fejl og mangler i IT-systemerne forhindrer rettidig udbetaling af støtten.

Som Landbrug & Fødevarer har forstået det, ønsker Europa-Parlamentet, at EU's landbrugspolitik i den kommende periode skal kontrolleres via et dobbeltstrengt kontrolsystem, hvor der både kontrolleres på performance (at medlemslandet når en række målsætninger) og på compliance (korrekt regelimplementering).

Landbrug & Fødevarer ser dette som en meget uheldig udvikling i retning af øget bureaukrati og regelkompleksitet, som i sidste ende vil give ekstra administrative omkostninger for landmændene og øge risikoen for sanktioner og underkendelser. Dette ligger meget langt fra Landbrug & Fødevarers ønske om, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan

mærke. Det betyder desuden, at principperne for kontrol bevæger sig væk fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, hvor kontrollen ikke hænger sig i bagatelagte overtrædelser.

I den forbindelse bemærkes det også, at Europa-Parlamentet ønsker at holde fast i et kontrolsystem over for landmanden, der er designet på samme måde som i dag, og er baseret på gennemførelse af fysiske stikprøvekontroller. Landbrug & Fødevarer lægger stor vægt på, at regelsættet er designet på en måde, så det er muligt at anvende moderne teknologi og andre datakilder til kontrol. Anvendelse af disse muligheder er ønskelige under forudsætning af, at dette giver klare administrative lettelser; mere vejledning og regelforenklning for landmanden; at kontrollen fokuserer på helheder frem for den meget detailorienterede fysiske kontrol; at sanktionssystemerne kan tilpasses til denne nye kontrolform, samt at der sikres den nødvendige retssikkerhed for landmanden.

Det bemærkes i forhold til krisereserven, at det er vigtigt sikre, at den fortrinsvis anvendes til pludselige krisesituationer, og den ikke skal anvendes som et generelt indkomststabiliseringsinstrument. Desuden er det Landbrug & Fødevarers holdning, at reserven ikke skal genetableres hvert år ved at reducere landbrugsstøtten direkte hos landmændene og årligt tilbagebetale ubrugte midler direkte til landmændene. Hvis reserven reelt skal finde anvendelse, skal den ikke finansieres ved årligt at reducere landmændenes landbrugsstøtte, men ved at midlerne findes andre steder i budgettet. Derudover skal det bemærkes at den nuværende bundgrænse på 2.000 euro virker forvridende, i forhold til hvilke medlemslande, der bidrager til finansiel disciplin, da det vil afhænge af deres bedriftsstruktur. I stedet bør alle medlemslande bidrage ligeligt til den finansielle disciplin – men bundgrænsen kan da anvendes på nationalt niveau i stedet.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentet foreslår, at de enkelte medlemslande som en del af konditionaliteten skal fastsætte betingelser i forhold til regler om sociale forhold og arbejdsmarkedsregler. Landbrug & Fødevarer støtter ikke forslaget om indførelse af en social konditionalitet i landbrugspolitikken. Landbrug & Fødevarer mener, at spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår i Danmark bedst håndteres inden for rammerne af og med respekt for den danske arbejdsmarkedsmodel. Landbrug & Fødevarer bemærker, at man i landbrugspolitikken knytter de specifikke betingelser under konditionaliteten til egentlige lovkrav, og det derfor vil være vanskeligt at knytte den i Danmark til spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår. Landbrug & Fødevarer er også opmærksomme på at indførelse af nye sociale betingelser for at opnå landbrugsstøtte vil øge de bureaukratiske byrder for landmændene på et område, der allerede er præget af et stort og svært regelkompleks.

Sidst, men ikke mindst, vil Landbrug & Fødevarer gerne sætte spørgsmålstegn ved Europa-Parlamentets ønske om, at en gruppe af støttemodtagere fra samme koncern skal kunne identificeres. Det er uklart, om dette reelt har en betydning for, hvordan en støttemodtager defineres, og derfor også om det har betydning for, hvilke tilskud den pågældende støttemodtager kan søge.

Økologisk Landsforening lægger stor vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bliver en start på at afvikle passiv indkomststøtte med betaling for fælles goder. I den sammenhæng ser Økologisk Landsforening eco-schemes som et vigtigt nyt tiltag. Derfor bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsætte søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening forudser, at det økologiske arealtilskud fremover skal udformes som en eco-scheme ordning. Det vil imidlertid være stærkt problematisk, hvis en manglende meromlægning kan betyde, at Danmark får en permanent reduktion, på grund af, at der ikke kommer den meromlægning, som der var budgetteret med. Tilsvarende er der behov for at kunne handle på en større omlægning, end der var forudset ved at lave tilpasninger med overførsel fra andre ordninger samt nationale midler.

Der lægges i forslaget op til en øget satellitovervågning. Det kan have flere fordele ifølge Økologisk Landsforening, men landmandens retssikkerhed skal være sikret. Det er nødvendigt at sikre adgang til rekvireret kontrol, og det er nødvendigt at arbejde med bagatelgrænser.

Økologisk Landsforening er forbeholden over for prioriteringen af midler til at håndtere krisesituationer. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og over for tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening notere sig, at Rådet foreslår at opretholde den sanktionsmodel, der er udviklet for krydsoverensstemmelsessystemet. Økologisk Landsforening anbefaler, at Danmark og medlemslandene ser med nye øjne på denne tilgang og skaber plads til en model, hvor der er en proportional sammenhæng mellem træk i Basisindkomst støtteniveauet og den enkelte bedrifts bidrag til et nationale klimamål og bidrag til marknatur. Økologisk Landsforenings model forfølger den generelle udmelding fra EU kommissionen om, at støtten skal drejes over til at være en betaling for klima og miljø frem for betaling for at eje jord.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred opbakning blandt medlemsstaterne til den nye leverancemodell, hvor fokus er på, at medlemsstaterne skal leve op til de mål og resultater for de enkelte ordninger, som de har opstillet i deres strategiske planer. En model hvor medlemsstaterne først og fremmest i den årlige performancegenemgang redegør for, hvordan det er gået med at opfylde disse mål. Tilsvarende er der skepsis over for Europa-Parlamentets ønsker om i stedet at fokusere på at kontrollere, om de specifikke regler for at udbetale beløb under de enkelte ordninger korrekt er overholdt. Videre er de fleste medlemsstater bekymrende over, at Europa-Parlamentet ønsker den afrapporteringsmodel, som Kommissionen og Rådet er nået frem til, ændret.

Videre er flere medlemsstater skeptiske over for, at Europa-Parlamentet ønsker at fastholde mange af de regler, der i dag eksisterer for, hvordan medlemsstaternes kontrolsystemer skal gennemføres. Dette står i modsætning til Kommissionens forslag om, at det i fremtiden er overladt til medlemsstaterne selv at udforme reglerne for, hvordan de vil udforme og gennemføre deres kontroller. Med den større fleksibilitet vil medlemsstaterne nemmere kunne indføre regler og kontrol af disse, der passer til nationale forhold i stedet for at være underlagt regler, der er udformet af Kommissionen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig

og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder for en forudsigelighed i administrationen af den resultatbaserede tilgang, hvor kriterier for godkendelse af planer og resultater er klare og tager højde for blandt andet naturlige udsving i landbrugsdriften.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Regeringen støtter, at ubrugte midler i landbrugsreserven fremover overføres til det efterfølgende år, da det giver en betydelig forenkling. Regeringen arbejder for, at landbrugsreserven finansieres af alle landmænd, der kan modtage midler fra landbrugsreserven. Regeringen ønsker endvidere et loft for reservens størrelse.

Endvidere arbejder regeringen for en forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer og en mere omkostningseffektiv kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle videorådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

---

6. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger og landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-27, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af

Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle. Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordnningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og

overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsretigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitus vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere foreslås Kommissionen bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin. Endvidere har det tidligere østrigske og rumænske formandskab efter opfordringer fra en række delegationer foreslået en obligatorisk mærkning af vin med nærings-indhold og ingrediensliste.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter uden for Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling til markedsforordningen. Der er forholdsvis få ændringer i forhold til Kommissions oprindelige forslag. På vinområdet genindføres blandt andet forbuddet mod anvendelse af seks sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet. Det foreslås ydermere, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, hvor det dog er muligt, at næringsindhold kun angives som energiindhold, og oplysninger om ingredienslisten kan gives ved link til elektroniske medier. Det foreslås desuden, at det i olivenoliesektoren vil være muligt for et producentmedlemsland at kunne fastsætte handelsnormer med henblik på at stabilisere markedet. En sådan regel findes allerede for vin.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på en politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen dets holdning i form af en række ændringsforslag til markedsforordningen.

Europa-Parlamentet foreslår udvidede muligheder for offentlig intervention, som skal omfatte flere sektorer, herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Europa-Parlamentet foreslår også, at ris og spiseoliven bliver omfattet af støtte til privat oplagring.

Europa-Parlamentet vil have ordningen for plantningsrettigheder for vin forlænget til 2050 i stedet for som nu til 2030.

Det foreslås videre, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød, ris og honning samt for mælk og mejeriprodukter. Dertil, at dyrevelfærd også kan indgå som et krav omfattet af handelsnormerne.

Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke.

Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, der kan være en henvisning til en hjemmeside eller lignende, hvor ingredienslisten fremgår.

Endvidere er Europa-Parlamentet på linje med Rådets generelle indstilling imod at tillade anvendelse af seks sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået tilladt. Europa-Parlamentet foreslår dog undtagelser fra dette forbud i visse tilfælde.

Desuden ønsker Europa-Parlamentet, at landbrugsvarer fra tredjelande kun må indføres, hvis de opfylder de samme krav, som dem der stilles til EU's egen produktion.

Europa-Parlamentet foreslår også, at landbrugsprodukter ikke må sælges med tab, med mindre det er for at forhindre madspild.

Det foreslås, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Ligeledes ønsker Europa-Parlamentet, at Kommissionen for perioden 2021-27 udarbejder en handlingsplan for håndtering af kriser.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere, at den eksisterende beskyttelse af de forbeholdte navne på mælk og mejeriprodukter udvides på linje med den beskyttelse, der gives inden for lovgivningen af beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (BOB/BGB). Dette omfatter blandt andet beskyttelse af mejeribetegnelserne mod enhver direkte og indirekte kommerciel anvendelse og enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, selv hvis produkternes virkelige oprindelse er angivet.

Ændringsforslaget fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg om, at plantebaserede produkter ikke må bære betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" m.fl., er ikke omfattet af Europa-Parlamentets endelige ændringsforslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Statsfinansielle konsekvenser

Med Det Europæiske Råds aftale af 21. juli 2020 afsættes der i perioden 2021-27 ca. 9.466,9 mio. € i løbende priser til markedsudgifter (frugt og grønt, skoleordninger og salgsfremme). Endvidere afsættes der i Kommissionens udmøntning af aftalen om EU's budget i perioden 2021-27 ca. 4.554,4 mio. € i løbende priser til særlig støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt til de Ægæiske Øer.

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter reduceres fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 pct. til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 pct. til skolefrugt og 40 pct. til skolemælk. Medlemsstaterne har dog mulighed for at omfordele op til 20 pct. årligt mellem frugt, grønt og mælke- og mejeriprodukter. Danmark er pr. skoleår tildelt 1,46 mio. € til skolemælk og 1,80 mio. € til skolefrugt i perioden 2014-2020. Danmarks budgettildeling forventes at være uændret i perioden 2021-27. Det bemærkes at den reelle tildeling til Danmark i mindre omfang kan ændres på baggrund af uudnyttede midler i andre medlemsstater.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslagetets øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportrestitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af landbrugseksportstøtte, og Landbrug & Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om

de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagring. Senest har Covid-19 krisen medført en aktivering af ordningen for støtte til privat oplagring af mejeriprodukter og oksekød. Landbrug & Fødevarer støtter dette redskab til at stimulere markedet i Europa. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettet fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettet ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke støtter udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stadighed selv bør være markedet, der regulerer. Fødevaremarkedet er globalt, hvorfor det ikke vil have den ønskede effekt at regulere udbuddet i EU. Dette vil blot skubbe aktivitet til andre markeder, og det globale udbud vil således altid følge det frie markeds efterspørgsel. Således er Landbrug & Fødevarer meget uenige med Europa-Parlamentets landbrugsudvalg på dette punkt.

Landbrug & Fødevarer støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om at give mulighed for opkøb til intervention for grise- og fjerkrækød set i lyset af globale markedsforstyrrelser og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af betydelige handelshindringer, eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød. Som det gælder for opkøb af mejeriprodukter, bør Kommissionen have beføjelser til stramt at styre interventionsmekanismen, således der ikke skabes mulighed for spekulation til produktion til interventionsopkøb.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at "kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme", idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Rammen for ordningerne for skolemælk og skolefrugt blev fuldt udnyttet fra dansk side i 2019, og på skolemælk var Danmark et af i alt 19 medlemslande, der ansøgte om en forøgelse af den nationale ramme. Det er særdeles problematisk, at det danske budget for ordningen er betydelige reduceret fra 2021 efter Storbritanniens udtræden af EU. Landbrug & Fødevarer, Mejeriforeningen og Dansk Gartneri ønsker som minimum budgettet fastholdt i den næste budgetperiode, da ordningen er til stor gavn for børn og unges forbrug af sunde og næringsrige mælkeprodukter og for deres indtag af frugt og grønt. Ordningerne sikrer, at børn og unge fra de er helt små får adgang til sunde produkter i skolerne og som leder til vaner de kan føre med sig frem i livet.

Landbrug & Fødevarer støtter, at typiske betegnelser for kød som for eksempel "pølse", "fars", "bøf" m.v. alene forbeholdes produkter, der er baseret på kød. Dette af hensyn til at undgå forbrugermisinformation. Det samme gør sig gældende i forhold til beskyttelse af betegnelser for mejeriprodukter som mælk, yoghurt, ost m.fl. Landbrug & Fødevarer støtter derfor også Europa-Parlamentets ændringsforslag 171 vedrørende udvidet beskyttelse af mejeribetegnelser.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 pct. af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Dansk Erhverv kan umiddelbart ikke støtte Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer. Danske virksomheder er ifølge Dansk Erhverv ofte udfordret af forskellige krav i diverse handelsnormer, og støtter som udgangspunkt derfor ikke flere handelsnormer. På nuværende tidspunkt foregår der et stort evalueringsarbejde med de allerede eksisterende handelsnormer. Evalueringen skal udmønte sig i en rapport. Dansk Erhverv henstiller til, at man først tager stilling til eventuelle nye handelsnormer når rapporten om evaluering af de nuværende ligger færdig.

Plantebranchen ønsker lige og fair konkurrence mellem animalske fødevarer og plantebaserede fødevarer uden favorisering af nogle af produkterne. Plantebranchen tager afstand fra at betegnelser som for eksempel "Plantefars", "Veggie bøffer", "Vegofars" eller "Dild-dellen" skulle kunne vildlede forbrugeren til at tro, at produkterne indeholder kød. Tværtimod ønsker branchens aktører med disse betegnelser netop at adskille de plantebaserede fødevarer fra de animalske. "Plantefars" og "Frugtkød" er optaget i den danske ordbog. Termen "frugtkød" er desuden en almindelig betegnelse for den bløde, spiselige del af visse frugter og grøntsager, ikke bare i Danmark, men også i andre europæiske lande.

Der er ifølge Plantebranchen behov for lige og fair konkurrencemuligheder mellem alle fødevarerproducenter – de animalske som de plantebaserede - og det kan kun ske ved, at alle producenter er underlagt fuldstændig de samme regler. Disse regler er allerede fastsat i blandt andet de generelle krav om fair oplysningspraksis i fødevarerinformationsforordningen, som blandt andet indeholder forbud mod vildledning mht. fødevarens beskaffenhed, art, identitet og sammensætning mv. Der er således på ingen måde behov for nye anakronistiske EU-regler, som i sidste ende også vil være til skade for udvikling og nytænkning for de animalske fødevarerproducenter. Såfremt landbrugsudvalgets forslag måtte blive vedtaget, vil det få betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser for Plantebranchens medlemmer i forhold til mulighederne for at kunne afsætte plantebaserede fødevarer. Skulle forslaget blive vedtaget, vil der derfor være behov for indførelse af en liste over nationale undtagelser på samme måde som det gælder for mælkeprodukter i henhold til bilag VII, del III om Mælk og mejeriprodukter i den

fælles forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013. Plantebranchen kan samlet set ikke kraftigt nok understrege sin modstand imod dette forslag.

Vedrørende skolemælksordningen foreslår Plantebranchen, at man ligestiller mælk fremkommet ved normal yversekretion med plantebaserede drikke baseret på eksempelvis havre. Disse drikke er langt mere klimaansvarlige at fremstille. Produkterne har desuden den fordel ifølge Plantebranchen, at de kan indtages af personer med mælkeallergi. Plantebranchen finder det ret og rimeligt at give forældre og børn i skoler og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v. mulighed for at kunne vælge plantebaserede drikke på lige fod med mælk fremkommet ved normal yversekretion. Undersøgelser og diverse aktive tiltag som "skolestrejke for klimaet" osv. viser desuden ifølge Plantebranchen, at ikke mindst den yngre generation ønsker at leve mere klimaansvarligt, hvilket ønske den nuværende skolemælksordning ikke imødekommer. En efterspørgsel på plantebaserede drikke i skolerne vil desuden bidrage til landbrugets omstilling til klimaansvarlig fødevarerproduktion, ligesom valgmuligheden vil medvirke til at øge unge menneskers interesse for klimaansvarlige fødevarer.

Plantebranchen henviser om sin holdning til udvikling af landbrugspolitikken til papiret "Fra Foder Til Føde". Plantebranchen betragter lovgivningsmæssigt i relation til for eksempel regler for berigelse, nomenklatur etc. de plantebaserede fødevarer som en ny selvstændig kategori, som har behov for ensartede regler på tværs af EU til sikring af den fri bevægelighed. Plantebranchen støder på, at for eksempel plantedrikke i nogle medlemslande betragtes som "juice", i andre medlemslande som "alternativer til mælk" etc. Det samme gælder for plantebaserede varianter til kød- og kødprodukter som helt mangler kategorier på EU niveau i forhold til definitioner mv. Der er behov for et taskforce, som kortlægger området på tværs af EU og udarbejder nye kategorier for disse nye, spændende og klima-venlige fødevarer, som også indgår som en forudsætning for opnåelse af målene i de nye statslige kostråd. Danmark kan hjælpe den danske landbrugs- og fødevarerbranche på vej ved at tage ledelse på området, på samme måde som vi historisk har gjort for eksempel med økologi, transfedtsyrer, sundhedsanprisninger mv.

Forbrugerrådet Tænk er klare fortalere for, at det skal være obligatorisk at mærke vin med næringsindhold og ingrediensliste, ligesom det allerede er gældende for de fleste andre fødevarergrupper. Dette vil hjælpe til at oplyse forbrugeren.

Som udgangspunkt støtter Forbrugerrådet Tænk, at betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" og "fars" også kan benyttes på plantebaserede produkter. Forbrugerrådet Tænk mener ikke, at disse betegnelser refererer til og af forbrugerne associeres med udelukkende animalske produkter, da disse termer har en ren funktionel betydning (i forhold til fødevarens udformning) og da det er termer, der allerede er velkendte i opskrifter (for eksempel "selleribøf") og etableret i sproget (for eksempel "plantefars"). Det er selvfølgelig vigtigt, at det tydeligt fremgår af produktets navn og fødevareremballage, at produktet er plantebaseret. Ved at bruge betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" og "fars" på plantebaserede kødalternativer, bliver det mere tydeligt for forbrugeren, hvordan kødprodukter kan erstattes i måltidet, hvilket vil støtte forbrugeren i at vælge mere klimavenligt. Til gengæld er man meget opmærksomme på, at termerne ikke må udnyttes til at markedsføre produkter af lavere kvalitet og derved vildlede forbrugeren. Et eksempel herpå er "pizzatopping", der er lavet af vegetabilsk fedt i stedet for mælkefedt, og derfor ikke må kaldes "ost", hvilket man fortsat mener skal være gældende.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Andre medlemsstater

ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prismiveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste, men at oplysningerne i ingredienslisten kan gives off-label for eksempel ved link til en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige.

Der synes fortsat at være et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens der formodentlig vil være accept af, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. I den sammenhæng støtter regeringen fuldt ud en afskaffelse af eksportstøtte, og ser gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbruger, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er positiv over for forslaget i relation til vinsektoren og arbejder således for, at reglerne på vinområdet liberaliseres, så det i højere grad er op til producenterne at træffe beslutning om, hvilke sorter de ønsker at anvende.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser, men finder, at reglerne om transit bør svare til reglerne i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. september 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. september 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle videorådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

7. **Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvand for EU fiskerifartøjer i visse andre farvande KOM (2020) 668 og KOM (2021) 31**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande uden for Østersøen (forslaget om fiskerimuligheder). Forslaget omfatter dels EU-bestande, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande og dels autonome bestande, som EU får adgang til. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC² for 2021 og fordele EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet i 2021. Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2020) 668 af 27. oktober 2020 fremsat forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 27. oktober 2020.

Kommissionen har ved KOM (2021) 31 af 25. januar 2021 fremsat forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/XXX, for så vidt angår visse foreløbige fiskerimuligheder for 2021 i EU-farvande og andre farvande. Forslaget er modtaget i en dansk sprogversion den 26. januar 2021.

Forslagene er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget omfatter dels EU-fiskebestande, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande, og dels autonome bestande, som EU får adgang til at fiske. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2021 og fordele EU's rådighedsmængder til medlemsstaterne. Både forslagets indhold og arbejdet med forslaget i Rådet har i høj grad været præget af, at EU's forhandlere først den 24. december 2020 opnåede enighed om aftalen om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien. Givet at mange bestande er delte med Storbritannien, er der inkluderet meget få konkrete TAC-forslag.

Forslaget bygger på den videnskabelige rådgivning om fiskerimulighederne udarbejdet af Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) under hensyntagen til principperne for TAC-fastsættelse, som fremgår af Kommissionens meddelelse om status og retningslinjer for fiskerimulighederne for 2021 (Kommissionens politikerklæring - KOM (2020) 248).

² TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

Det fremgår af Kommissionens politikerklæring, at fiskebestandene siden 2020 i overensstemmelse med principperne i grundforordningen for EU's fælles fiskeripolitik (EU 1380/2013) skal være forvaltet efter målsætningerne om maksimalt bæredygtigt udbytte. Hovedmålsætningen for Kommissionens forslag til fastsættelse af fiskerimulighederne for 2021 vil derfor være at fastholde eller nå maksimalt bæredygtigt udbytte (Fmsy³).

Er der fastsat en flerårig plan for en bestand, vil denne blive fulgt i Kommissionens forslag til TAC/kvoter. De flerårige planer muliggør brugen af Fmsy-intervaller for fiskeridødelighed for visse bestande, hvor bestandene er over det biologiske referencepunkt, Btrigger. Det giver derfor, i visse tilfælde, en grad af fleksibilitet, der indebærer, at der kan tages højde for indbyrdes afhængighed inden for arter eller i blandede fiskerier, som fastsat i de flerårige planer. Der er en flerårig plan for de demersale bestande i Nordsøen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/973) og for de demersale bestande i Vestlige Farvande (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/472). De konkrete Fmsy-intervaller for fiskeridødelighed fastlægges i rådgivningen fra ICES.

For bestande, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning, vil TAC/kvoter blive foreslået på basis af den foreliggende videnskabelige rådgivning og uden at gå på kompromis med bevaringsbehovet for bestandene. Hvor der ikke foreligger videnskabelig rådgivning, vil Kommissionen anvende forsigtighedsprincippet på en systematisk, foruddefineret og gennemsigtig måde.

Landingsforpligtelsen er nu indført for alle fiskerier efter kvoterede arter i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, de nordvestlige og de sydvestlige farvande. Det betyder, at fiskerimulighederne skal fastsættes under hensyntagen til, at de nu skal afspejle fangsterne i stedet for at afspejle landingerne, jf. grundforordningen (EU) 1380/2013. Der er ligeledes indført fleksibilitetsmekanismer, som kan indgå i forvaltningen af bestandene med henblik på at tilpasse fiskerimulighederne til en fuld landingsforpligtelse. Dette omfatter år-til-år-fleksibilitet og arts-fleksibilitet. Dertil kommer visse undtagelser fra landingsforpligtelsen gennem de minimis-undtagelser⁴ og undtagelser baseret på høj overlevelse. Kommissionen vil tage disse sidste mekanismer i betragtning ved fastsættelsen af TAC for de enkelte bestande.

For visse bestande har ICES rådgivet om, at der ikke bør være nogen fangster. Hvis denne rådgivning følges, vil det under landingsforpligtelsen indebære, at det ikke vil være muligt at fortsætte andre fiskerier, hvor disse bestande indgår som en uundgåelig bifangst. I disse situationer vil Kommissionen, for at sikre balancen mellem hensynet til mulighederne for et fortsat fiskeri, herunder socioøkonomiske hensyn, og hensynet til opnåelse af god økologisk tilstand for bestandene, foreslå specifikke TAC'er til bifangster. ICES rådgivning for torsk i Kattegat er ligesom for 2020 ingen fangster. TAC for torsk i Kattegat har i en længere årrække været fastsat alene til bifangster, hvilket også forventes for 2021. Kommissionen har for 2021 foreslået at videreføre de supplerende foranstaltninger for beskyttelse af torsk i Kattegat, som blev indført for fiskeriet i 2020, i form af selektive redskaber eller projekt med fuldt dokumenteret fiskeri med kameramonitorering.

For en lang række bestande indgår der endnu ikke konkrete forslag til TAC for 2021. Det skyldes, at man afventer resultater af bilaterale og trilaterale forhandlinger. Omfanget af bestande uden forslag til konkrete TAC'er er for 2021 langt større end tidligere som følge af, at Storbritannien fra 1. januar 2021 er blevet en selvstændig kyststat. Den 24. december 2020 blev der opnået enighed om en aftale om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien, inklusiv på fiskeriområdet ('Handels- og

---

³ Den fiskeridødelighed, der indebærer at man kan opnå maksimalt bæredygtigt udbytte.

⁴ Undtagelse for små fangster af visse arter.

Samarbejdsaftalen'). Aftalen fastlægger parternes respektive kvoteandele for de fælles bestande. På baggrund af denne aftale skal der nu i både bilaterale (både EU/Storbritannien og EU/Norge) og trilaterale (EU, Norge og Storbritannien) konsultationer opnås enighed om fiskerimulighederne for 2021 for de fælles bestande.

Aftaler med tredjelande

Forslaget implementerer de fiskeriaftaler, som EU indgår for 2021 med en række tredjelande for så vidt angår fiskerimuligheder, herunder Norge, Storbritannien, Færøerne og Grønland. Forslaget fordele desuden de kvoter, som vedtages blandt andet på årsmøder m.v. (som følge af covid-19 træffes nogle af beslutningerne f.eks. i skriftlige konsultationer) i NEAFC (Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav), NAFO (Organisationen for Fiskeriet i det Nordvestlige Atlanterhav), ICCAT (Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet), IATTC (Den Inter-Amerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk) og CCAMLR (Konventionen om bevarelse af de marine levende ressourcer i Antarktis) m.fl. Endelig fordeles de kvoter, der aftales i kyststatsforhandlinger om makrel, atlanto-skandisk sild og blåhvilling.

EU-Storbritannien

Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien fra den 24. december 2020 sikrer en fordeling af fiskerimulighederne for de fælles bestande mellem de to parter og gensidig farvandsadgang i en tilpasningsperiode frem til den 30. juni 2026. I tilpasningsperioden på 5,5 år reduceres EU's fiskeri i britisk farvand med 25 pct. af værdien af fangsterne herfra, hvilket som hovedregel sker med en indfasning, hvor der startes med en reduktion på 15 pct. i 2021. Reduktionen i EU's fiskerimuligheder er for visse af de fælles bestande, og ikke alle. Niveaue af reduktionen på den enkelte bestand varierer. Denne reduktion vil der således skulle tages højde for i fastsættelsen af EU's endelige kvoter for 2021. På grundlag af aftalen blev gensidig farvandsadgang etableret fra 1. januar 2021.

Det følger af handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien, at der skal konsulteres om fiskerimulighederne på baggrund af de fastsatte kvoteandele. De fælles bestande er derfor anført som "pro memoria". Det vil sige uden angivelse af konkrete tal i afventning af resultatet af bilaterale konsultationer. I konsultationerne mellem EU og Storbritannien er særligt fiskerimulighederne efter havtaske, kulmule, tunge, jomfruhummer samt andre fladfisk (blandt andet pighvar) af vigtighed for Danmark. I aftalen kan parterne også forventes at udveksle fiskerimuligheder for en række bestande.

Derudover vil fiskerimulighederne for industriarterne (tobis, brisling og sperling), fremover skulle fastlægges i konsultationer mellem EU og Storbritannien. Fastsættelsen af fiskerimulighederne for disse arter følger ikke kalenderåret.

Kommissionen har forud for formelle konsultationer mellem EU og Storbritannien fremlagt et forslag for Rådet til mandat for konsultationerne i 2021 i overensstemmelse med TEUF artikel 218, stk. 9, jf. KOM (2021) 68. Mandatet fastlægger de generelle principper for EU's holdning i konsultationerne, der følger af målsætningerne i den fælles fiskeripolitik.

EU-Norge

De bilaterale konsultationer mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af syv fælles bestande i Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer, sild og brisling). EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, rejer og sild af betydning for Danmark. I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen så som brisling, sperling, havtaske,

jomfruhummer og rejer, samt blåhvilling i alle farvande og arktisk torsk, rødfisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand. Ligeledes skal aftales adgang til hinandens farvande, der følger af aftalen om fiskerimulighederne for Skagerrak, samt den bilaterale aftale mellem EU og Norge for Nordsøen, øvrige norske farvande, samt visse EU-farvande. For januar 2021 var der aftalt midlertidig gensidig farvandsadgang for et begrænset antal fartøjer i Skagerrak. Denne aftale er ikke blevet forlænget.

EU-Norge-Storbritannien

De trilaterale konsultationer regulerer forvaltningen af seks fælles bestande i Nordsøen (torsk, kuller, mørksej, hvilling, rødspætte og sild), der tidligere var reguleret bilateralt mellem EU og Norge. Af de fælles forvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte, mørksej og sild af betydning for Danmark.

ICES anvender ikke EU's forvaltningsplan i sin rådgivning for bestande, hvor der er andre parter (Norge), som har andel af de pågældende bestande, idet planen er EU's tilgang til forvaltningen. ICES angiver dog fangstoptioner i rådgivningen ved en anvendelse af planen.

Fælles bestande

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for 2021 og den danske kvoteandel. Den danske andel er angivet som dansk andel af EU 28-kvoten. Den danske andel af fiskerimulighederne i EU27 vil blive ændret relativt set.

	ICES' rådgivning for 2021	TAC i 2020	Dansk andel af EU 28's kvote
Torsk i Nordsøen, Skagerrak og østlige engelske kanal (7d)	Rådgivning 14.755 tons (+ 8 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Den estimerede gydebiomasse (SSB) er blevet nedjusteret som følge af oplysninger fra de videnskabelige togter, hvor fangstraterne af ældre fisk var lavere end forventet ud fra fangstdata. Samtidig er den estimerede fiskeridødelighed (F) opjusteret. Bestanden vurderes at være under grænseværdien for bestanden (B_{lim}). Fiskeridødeligheden (F) vurderes at være over grænseværdien Flim. Rekrutteringen har generelt været lille siden 2000. Rekrutteringen i 2020 vurderes at være større end rekrutteringen i de to foregående år.	14.718 tons i Nordsøen, 2.103 tons i Skagerrak og 858 tons i østlige engelske kanal Supplerende tiltag er vedtaget i EU og i Danmark gennemført i en national torskeplan bl.a. med krav om tilstrækkeligt kvotegrundlag eller selektive redskaber.	20 pct. i Nordsøen og 83 pct. i Skagerrak
Kuller i Nordsøen, Skagerrak og vest for Skotland (6a)	Rådgivning 69.280 tons (+66 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) har fluktueret meget gennem årene og vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger lige under Fmsy.	35.653 tons i Nordsøen, 2.193 tons i Skagerrak og 3.973 tons i 5b og 6a	7 pct. i Nordsøen og 84 pct. i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat og vest for Skotland (6)	Rådgivning 65.687 tons (-25 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være lidt over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger over Fmsy.	79.813 tons i Nordsøen, og Skagerrak/Kattegat og 8.280 tons i område 6 mv.	9 pct. i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat
Kulmule i Nordsøen	Rådgivning 98.657 tons (-6 pct. i forhold til rådgivning for 2020) for den samlede nordlige bestand. MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være langt over MSY. Fiskeridødeligheden (F) ligger lidt under Fmsy.	3.940 tons	58 pct.

	ICES' rådgivning for 2021	TAC i 2020	Dansk andel af EU 28's kvote
Hvilling i Nordsøen og østlige engelske kanal	Rådgivning 26.304 tons (+19 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være omkring MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger lidt over Fmsy.	17.158 tons i Nordsøen	13 pct.
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	Rådgivning 929 tons for 2021 og 2022 (+130 pct. i forhold til sidste års rådgivning) Databegrænset bestand.	1.660 tons	90 pct.
Rødspætte i Nordsøen og Skagerrak	Rådgivning 162.607 tons (-2 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under Fmsy.	146.852 tons i Nordsøen, 19.647 tons i Skagerrak	20 pct. i Nordsøen og 79 pct. i Skagerrak
Tunge i Nordsøen	MSY-rådgivning i henhold til EU-forvaltningsplanen med en intervallrådgivning mellem 13.237 og 32.920 tons. Fangster på mere end 21.361 tons forudsætter opfyldelse af særlige betingelser. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være under MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger over Fmsy.	17.545 tons	4 pct.
Lange i Nordsøen	Rådgivning 18.516 tons (rådgivning gælder for både 2020 og 2021). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen. ICES' rådgivning dækker en række områder.	4.237 tons i Nordsøen	10 pct.
Jomfruhummer i EU-farvande i Nordsøen	Ingen samlet rådgivning for hele Nordsøen. ICES vurderer bestanden og fiskeritrykket for jomfruhummer i Nordsøen for en række separate delområder i EU-farvande. TAC fastsættes dog for hele området samlet. ICES rådgiver efter MSY-tilgangen/forsigtighedsprincipet.	23.002 tons	5 pct.
Rejer i Skagerrak og Norske Rende	Rådgivning 4.552 tons for de to første kvartaler af 2021. Der rådgives efter EU/Norge langsigtet forvaltningsstrategi. Gydebiomassen (SSB) vurderes at ligge under MSY-niveau (og forvaltningsstrategiens referenceniveau). Fiskeridødeligheden (F) ligger under Fmsy.	6.115 tons i Skagerrak og 323 tons i Norske Rende.	65 pct. i Skagerrak
Sild i Nordsøen (NSAS)	Rådgivning 359.367 tons (-14 pct. i forhold til rådgivning for 2019) /Bifangst: 6.425 tons (-48 pct. i forhold til 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være lige under MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under Fmsy.	385.008 tons (konsum), 8.954 tons (bifangst)	Variabel andel af konsumkvoten og 96 pct. af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak / Kattegat	Rådgivning på 0 tons for Østersøbestanden (samme rådgivning som for 2020) og 359.367 tons for Nordsøbestanden (-14 pct.). MSY-rådgivning. ICES rådgiver separat for Nordsøbestanden (NSAS) og Østersøbestanden (WBSS) (MSY-rådgivning), men der er en blanding af bestandene i Skagerrak/Kattegat. Baseret på den af EU og Norge aftalte model beregnes konsum-TAC med en fast andel af hhv. NSAS og WBSS. Bifangstkvoten fastsættes ad hoc af EU og Norge.	24.528 tons (konsum), 6.659 tons (bifangst)	48 pct. af konsumkvoten og 85 pct. af bifangstkvoten
Brisling i Nordsøen/Skagerrak / Kattegat	Rådgivning 207.807 tons for perioden 1. juli 2020 til 30. juni 2021 (+50 pct. i forhold til sidste års rådgivning). MSY-rådgivning.	38.029 tons i Skagerrak/Kattegat (1. juli 2020 – 30. juni 2021). 169.778 tons i Nordsøen (1. juli 2020 – 30. juni 2021).	72 pct. i Skagerrak 91 pct. i Nordsøen

	ICES' rådgivning for 2021	TAC i 2020	Dansk andel af EU 28's kvote
Brisling i den engelske kanal	Rådgivning 1446 tons (-4 pct. i forhold til rådgivning for 2020). ICES rådgiver ud fra en forsigtighedstilgang om en reduktion baseret på tendens i bestandsudvikling.	1.506 tons	33 pct.
Tobis i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat	Rådgivning foreligger februar 2021 TAC søges fastsat i forlængelse af modtagelse af den biologiske rådgivning med henblik på start af fiskeri efter tobis pr. 1 april 2021. TAC fastsættes først i marts 2021 med udgangspunkt i rådgivning fra februar.	228.837 tons	94 pct.
Hestemakrel i Nordsøen og Kanalen	Rådgivning 14.014 tons (rådgivningen dækker 2020 og 2021). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen.	13.763 tons	48 pct.
Hestemakrel i de vestlige områder	Rådgivning 81.376 tons (-3 pct.). MSY-rådgivning. Rådgivningen dækker et større område end TAC.	70.617 tons	9 pct.
Havgalt i det nordøstlige Atlanterhav	Rådgivning 19.152 tons (rådgivningen gælder for 2020 og 2021). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen.	19.152 tons	25 pct.

Makrel

Kyststatsforhandlingerne om kvotefastsættelse og -fordeling for fiskeriet efter makrel i 2021 blev afholdt i oktober-november 2020. Parterne i den nuværende aftale om fordelingen af makrelkvoten EU, Norge og Færøerne blev enige om en TAC på baggrund af rådgivningen fra ICES på 852.284 tons, svarende til en reduktion på 8 pct. i forhold til ICES' rådgivning for 2020.

Blåhvilling

Kyststaterne EU, Norge, Island, Færøerne og Storbritannien (sidstnævnte som ny kyststat i 2021) afholdt i oktober 2020 forhandlingsmøde om en TAC for blåhvilling og fordelingen af denne for 2021. Parterne enedes om fastlæggelsen af en TAC på 929.292 tons i henhold til forvaltningsstrategien, svarende til en reduktion på 20 pct. i forhold til ICES' rådgivning for 2020. Parterne indgik ikke aftale om en ny fordeling af bestanden, hvorfor hver part unilateralt fastsætter sin kvote for 2021.

Atlanto-skandisk sild

Kyststaterne Norge, Island, Færøerne, Rusland, Storbritannien (sidstnævnte som ny kyststat i 2021) og EU (som fiskeripart) afholdt i oktober 2020 forhandlingsmøde om en TAC for atlanto-skandisk sild og fordelingen af denne for 2021. EU vil fra 2021 ikke længere være kyststat, da bestanden ikke befinder sig i EU27-farvand. Parterne enedes om fastlæggelsen af en TAC på 651.033 tons baseret på forvaltningsplanen, svarende til en øgning på 24 pct. i forhold til rådgivningen for 2020. Parterne indgik ikke en aftale om en ny fordeling af bestanden, hvorfor hver part unilateralt fastsætter sin kvote for 2021.

EU-bestande

Oversigt over den biologiske rådgivning og Kommissionens forslag om TAC for EU's autonome bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for 2020 samt TAC i 2021 og den danske kvoteandel:

Art	Rådgivning	TAC i 2020 i tons	TAC i 2021 i tons	Dansk andel af EU's kvote
Torsk i Kattegat	Rådgivning 0 (samme rådgivning som for 2020). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen, der viser et fald i bestanden og en lille rekruttering i de senere år. Der rådgives ud fra forsigtighedsprincippet.	130 tons (Bifangst)	123 tons (-5 pct.) Kun til bifangst.	62 pct.
Tunge i Skagerrak/ Kattegat/ Østersøen	MSY-rådgivning i henhold til EU-forvaltningsplanen med en intervalrådgivning mellem 502 og 665 tons. Fangster på mere end 596 tons forudsætter opfyldelse af særlige betingelser (+11 pct. i forhold til sidste års rådgivning). Gydebiomassen (SSB) vurderes at være over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger under Fmsy.	533 tons	596 tons (+12 pct.)	84 pct.
Kulmule i Skagerrak/Kattegat	Rådgivning 98.657 tons (-6 pct. i forhold til rådgivning for 2020) for den samlede nordlige bestand. MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være langt over MSY. Fiskeridødeligheden (F) ligger lidt under Fmsy.	3.403 tons	851 tons (dækker kun 1. kvartal 2021)	92 pct.
Jomfruhummer i Skagerrak/ Kattegat	MSY rådgivning i henhold til EU-forvaltningsplanen med en intervalrådgivning mellem 12.465 og 17.585 tons (-12 pct. i forhold til rådgivning for 2020). Fiskeridødelighed angives som fangstrater. Fangstrate under Fmsy.	13.733 tons	12.360 tons (-10 pct.)	73 pct.
Rødspætte i Kattegat, Sundet og Bælthavet	Rådgivning 5.176 tons (-51 pct. i forhold til rådgivning for 2020). MSY-rådgivning. Gydebiomassen (SSB) vurderes at være langt over MSY-niveau. Fiskeridødeligheden (F) ligger over Fmsy. Inkluderer en andel i Sundet og Bælterne (subdivision 22-23).	1.141 tons i Kattegat	414 tons (-64 pct.) Reduktionen er begrundet i et fradrag for udsmid under undtagelse for høj overlevelse.	89 pct.
Lange i Skagerrak/ Kattegat	Rådgivning 18.516 tons (rådgivning gælder for både 2020 og 2021). Databegrænset bestand. Rådgivningen anvender ICES' metoder for databegrænsede bestande og bygger på trends i gydebiomassen. ICES' rådgivning dækker en række områder.	179 tons	44 tons, heraf 3 tons til Storbritannien (dækker kun 1. kvartal 2021)	56 pct.

Dertil kommer, at Kommissionen – som i tidligere år – foreslår forbud mod fiskeri efter visse sårbare arter. Disse arter må, når de fanges utilsigtet, ikke skades og skal straks genudsættes. Dette gælder blandt andet en række haj-arter.

Andre bestemmelser

År-til-år fleksibilitet

Forslaget indeholder endvidere regler for år-til-år fleksibilitet. Det fremgår heraf, at de hidtidige regler om år-til-år fleksibilitet jf. rådsforordning 847/96 kun anvendes, når medlemsstaterne ikke anvender den mulighed for år-til-år fleksibilitet, som fremgår af grundforordningen. Grundforordningens bestemmelser om år-til-år fleksibilitet kan anvendes for bestande omfattet af landingsforpligtelsen, hvilket efter 2019 er alle kvoterede bestande omfattet af forordningen.

9 pct. artsfleksibilitet

Af grundforordningens artikel 15, stk. 8 fremgår, at fangster af arter, der er underlagt landingsforpligtelsen, og som fanges ud over de tilladte kvoter for disse arter, eller hvor medlemslande ikke har kvoter, kan afskrives på kvoterne for målarter, forudsat at de ikke overstiger kvoten for målarter med

mere end 9 pct. Dette forudsætter dog, at ikke-målarterne er inden for sikre biologiske grænser. Kommissionen har i forslaget – som i 2020 - anført, for hvilke bestande denne bestemmelse kan finde anvendelse.

Fodnoter

Den hidtidige bestemmelse om mulighed for afskrivning af tilhørende bifangster på hovedarten i visse pelagiske fiskerier og industrifiskerier videreføres som i 2020. Det anføres fortsat i forslaget, at bifangster, som fratrækkes kvoten i henhold til fodnoten, og bifangster af arter, der fratrækkes kvoten i henhold til ovenfor anførte 9 pct's artsfleksibilitet, tilsammen ikke må overstige 9 pct. af kvoten.

Europæisk ål

Kommissionen foreslår en uændret videreførelse af foranstaltninger for ål svarende til foranstaltningerne for 2020. Det indebærer, at ethvert målrettet, utilsigtet og rekreativt fiskeri af europæisk ål i EU-farvande i hele ICES-området, dvs. også Østersøen og i brakvande som flodmundinger, kystlaguner og overgangsvande, er forbudt i en fortløbende tre-måneders lukkeperiode. Medlemsstaterne vælger selv perioden mellem 1. august 2021 og 28. februar 2022.

Havbars i det nordøstlige Atlanterhav

Det fremgår af forslaget, at foranstaltningerne for europæisk havbars vil blive fastsat i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning fra ICES, efter at der er foretaget en fuldstændig analyse af rådgivningen.

Status

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2020 blev der fastlagt midlertidige kvoter for alle de bestande, der er delte eller på anden måde relateret til forhandlinger med Storbritannien og/eller Norge. Dette skyldtes manglende aftaler med de to tredjelande som følge af forhandlingerne mellem EU og Storbritannien om det fremtidige forhold. De midlertidige kvoter blev fastlagt for det første kvartal af 2021. De midlertidige kvoter blev fastlagt på grundlag af den eksisterende kvotefordeling, og udgangspunktet var, at de blev fastsat til 25 pct. af kvoterne for 2020. Aftalen indeholdt dog to undtagelser. Den ene gælder pelagiske bestande, som i høj grad er sæsonfiskeri, hvor en stor del af fiskeriet finder sted i første kvartal. Det gælder eksempelvis for makrel. Her blev den midlertidige kvote fastsat på 65 pct. af kvoterne for 2020. Den anden undtagelse vedrører to bestande, hvor den biologiske rådgivning er væsentlig lavere end kvoterne for 2020. Det gælder for en torskebestand vest for Skotland, som Danmark ikke fisker på. Den anden er en bestand af rejer i Nordsøen (rejer på Fladen). Her har Danmark en kvote, som hovedsageligt anvendes til bifangster i andre fiskerier. Samtidig fastholdt man uændret de supplerende foranstaltninger for torsk i Nordsøen og Skagerrak, som var fastsat i 2020, i første kvartal af 2020. Eksisterende foranstaltninger for havbars blev videreført for første kvartal af 2021. For ål blev det ligeledes besluttet at videreføre de eksisterende foranstaltninger.

For andre områder, hvor der ikke er en sammenhæng til forhandlingerne mellem EU og Storbritannien, blev der på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2020 fastsat endelige kvoter. Der gælder eksempelvis for visse bestande i Skagerrak og Kattegat, hvor der blev fastsat endelige kvoter for torsk, tunge, jomfruhummer og rødspætte. For Kattegat blev de supplerende foranstaltninger med krav om særligt selektive redskaber og projekt med elektronisk monitorering med kamera videreført.

På det uformelle videomøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 25. januar 2021 var der en udveksling af synspunkter om status for vedtagelsen af de endelige fiskerimuligheder for 2021 på basis af Brexit-aftalen samt konsultationerne med Storbritannien og Norge om de fælles bestande.

På det uformelle videomøde for EU's fiskeriministre den 22. februar 2021 var der endnu en udveksling af synspunkter om status for vedtagelsen af de endelige fiskerimuligheder på basis af konsultationer med Storbritannien og Norge om de fælles bestande med fokus på de bilaterale konsultationer mellem EU og Storbritannien.

Med relevans for disse drøftelser har Kommissionen den 25. januar 2021 fremsat forslag (KOM (2021) 31), der justerer de midlertidige fiskerimuligheder for 1. kvartal af 2021 i forlængelse af den aftale, som blev indgået på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2020. Kommissionen lægger – på baggrund af fangstdata og i overensstemmelse med videnskabelig rådgivning - op til en forøgelse af fiskerimulighederne for visse af de fælles bestande for 1. kvartal 2021, hvor der vurderes at være et sæsonfiskeri, der foregår i 1. kvartal 2021. Af dansk interesse foreslås fiskerimulighederne for blåhvilling øget fra 65 pct. til 70 pct. af fiskerimulighederne i 2020, mens fiskerimulighederne for atlanto-skandisk sild øges fra 25 pct. til 85 pct. af fiskerimulighederne i 2020.

Ifølge formandskabets kompromisforslag foreslås det tillige blandt andet, at fiskerimulighederne for makrel i Nordsøen øges fra 65 pct. til 70 pct. af fiskerimulighederne i 2020, for vestlig hestemakrel fra 65 pct. til 80 pct. og for havgalt fra 25 pct. til 35 pct.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Fastsættelse af fiskerimuligheder har erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er både stigende og faldende TAC'er af relevans for dansk fiskeri i forslaget. Forslaget i sin oprindelige form indeholder som nævnt meget få konkrete forslag til TAC for 2021 for bestande af interesse for Danmark. En stor del af TAC for disse bestande fastsættes som nævnt i forhandlinger med tredjelande, hvorfor forslag til TAC'er ikke er inkluderet. De vigtigste og mest økonomisk betydende bestande for dansk fiskeri er således afhængige af disse forhandlinger med tredjelande. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil derudover også afhænge af blandt andet udviklingen i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selv sagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Der var for 2020 forudset visse erhvervsøkonomiske konsekvenser i de demersale fiskerier ved supplerende tiltag til beskyttelsen af torsk i både Nordsøen, Skagerrak og Kattegat i forhold til indvirkningen på hvor og hvordan, der må fiskes. Disse tiltag videreføres i 2021. Tilsvarende var der forudsat visse statsfinansielle konsekvenser gennem øgede kontrolfunktioner. Disse vurderes også at fortsætte i 2021. Kontrolomkostningerne holdes inden for rammerne af projektet og inden for egen ramme. Beskyttelsestiltag for torsken vurderes på længere sigt dog at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, da torskebestanden vil blive genopbygget.

Ændringerne i EU's andel af fiskerimulighederne, som følge af handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien, vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet.

I forhold til erhvervsøkonomiske konsekvenser er det af afgørende betydning, at der snarest muligt aftales adgang til norske farvande.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri) og § 7-udvalget (rekreativt fiskeri, ferskvandsfiskeri og fiskepleje), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, DFPO har tiltro til, at de danske myndigheder på sædvanlig kvalificeret vis, vil sikre, at kvoterne er på plads, så fiskeriet kan begynde den 1. januar 2021, selvom der på nuværende tidspunkt er mange ubekendte. DFPO finder det vigtigt, at forhandlingerne om fiskerimulighederne i Skagerrak ikke bliver koblet sammen med situationen i Nordsøen.

Grundet den uafklarede situation med Brexit bemærker DFPO, at Kommissionen for mange bestande ikke har fremsat forslag. Derfor er forslaget svært at forholde sig til. DFPO støtter generelt op om en fiskeforvaltning baseret på et MSY-princip. Det er dog nødvendigt at se på, hvordan MSY kan benyttes uden, at det får store konsekvenser for fiskeriet fra år til år. Det er ikke hensigtsmæssigt for fisk og fiskere, at der skal rammes en bestemt MSY-værdi hvert år. Der burde kunne afviges fra reglerne, særlig i situationer, hvor ICES har revideret opfattelsen af bestandenes udvikling.

Selvom ministeriet skønner at forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da der tages højde for bestandssituation, så deles dette ikke af DFPO. Det primære formål burde ikke være at beskytte fiskebestandene. DFPO mener, at formålet med forvaltningen bør være at sikre et bæredygtigt erhverv og en bæredygtig udnyttelse af den ressource, som erhvervet lever af. DFPO mener, at den biologiske rådgivning for en lang række arter ikke tager højde for den konkrete bestandssituation, der i nogle tilfælde (torsk i Nordsøen) er alt for negativ og i andre tilfælde (rødspætter i Nordsøen og jomfruhummer i Skagerrak og Kattegat) er mere positiv, end observeret i fiskeriet. DFPO finder, at arbejdet med bestandsvurderinger og rådgivning i år har været påvirket af COVID-19. Der mangler resultater for flere arter, hvorfor DFPO mener, at grundlaget for ICES-rådgivningen for fiskeriet næste år ikke er et udtryk for den aktuelle situation, men i stedet hvordan situationen har været tidligere.

DFPO ønsker, at fiskeriet får så gode rammevilkår som muligt (ikke mindst på grund af Brexit) for at kunne tilpasse sig nye og ukendte forhold. Derfor mener DFPO, at alle eksisterende regler om mulighed for overførsel af kvoter opretholdes, at forhold der begrænser fleksibiliteten undgås og at redueringen af kvoter kun sker, hvis der foreligger konkret dokumentation for tilbagegang i bestanden. For de få arter, hvor Kommissionen har fremsat konkrete forslag til kvote, har DFPO følgende bemærkninger: DFPO er enige med forslaget om at sætte TAC til 596 tons for tunge i Skagerrak/Kattegat. DFPO støtter ikke forslaget om en reduceret kvote på 349 tons for rødspætte i Kattegat. DFPO mener ikke, at den estimerede discard bør fratrækkes kvoten, da undtagelsen fra discard forbuddet var begrundet med en antagelse om høj overlevelse for rødspætten. Ligeledes har biologerne vurderet, at der kan fanges i alt 5.156 tons fra bestanden, som er delt med dele af den vestlige Østersø. Derfor mener DFPO, at kvoten bør fastsættes til 1.233 tons.

For torsk i Nordsøen og Skagerrak finder DFPO det naturligt, at dødeligheden må reduceres. Men fordi biologerne forudsiger at bestanden vokser kan dette ifølge foreningen gøres, uden at kvoten reduceres, ved at lægge forvaltningsplanens Fmsylower til grund. Herved reduceres dødeligheden med mere end 30 pct. fra de nuværende 0,29 til 0,198 og TAC fastsættes til 17.794 tons (14.814 til Nordsøen og 2.117 til Skagerrak). En kvote af denne størrelse vil efterlade gydebiomassen over den sikkerhedsgrænse der fremgår af samme plan allerede ved starten af 2022. DFPO er indstillet på at den nationale torskeplan, med enkelte tilpasninger, fortsættes i 2021. DFPO har i samarbejde med fiskeriorganisationer fra Norge, UK, Frankrig, Belgien, Holland, Tyskland og Sverige udarbejdet en indstilling til, hvordan kvoten for torsk i Nordsøen og Skagerrak bør fastsættes. Forslaget er baseret på en fiskeridødelighed der er mindre end den nogensinde har været før. For torsk i Kattegat vurderer ICES, at bestanden er reduceret betydeligt og er mindre end nogensinde før. DFPO er enige med ICES vurdering af situationen, men accepterer ikke et stop for alle fiskerier, som fanger torsk. DFPO foreslår derfor, at kvoten sættes til nul, og at der samtidig indføres et midlertidigt forbud mod landing af torsk (altså at landingspligten midlertidigt fjernes).

For rødspætte i Nordsøen og Skagerrak er DFPO ikke overbevist om, at bestanden er i så god en tilstand, som det fremgår af den biologiske rådgivning, hvorfor kvoterne bør reduceres med 15 pct. Med hensyn til sej er det DFPO's opfattelse, at den biologiske rådgivning på ingen måde afspejler det, der ses til søs. Dette er ifølge DFPO ikke usædvanligt for arten, som biologerne traditionelt har svært ved at vurdere på grund af dens særlige biologi. I fiskeriet ses store mængder af små sej på vej ind i fiskeriet og DFPO anbefaler derfor at kvoten fastholdes på samme niveau som i 2020. Det nævnes, at sej vil kunne blive en choke-species.

DFPO deler ikke ICES vurdering af tilstanden for jomfruhummer i Skagerrak og Kattegat. Derfor anbefaler DFPO, at TAC reduceres til den laveste værdi i det interval som ICES foreslår, altså 12.465 tons. På baggrund af henvendelser fra flere medlemmer beskriver DFPO ålefiskeriet som godt med forekomst af ål i "alle størrelser". Derfor bakker DFPO op om Kommissionens forslag om ikke at ændre den nuværende forvaltning. DFPO mener dog, at man bør overveje, at hvis den positive udvikling fortsætter, så burde begrænsningerne, som fiskeriet er underlagt fjernes. For loftet for bifangster af sild i henholdsvis Nordsøen og Skagerrak og Kattegat anbefaler DFPO, at bifangstlofterne fastsættes på samme niveau som for 2020. DFPO mener ikke at den nuværende forvaltningsplan for sild tager hensyn til industrifiskeriet og effekten af industrifiskeriet er stærkt begrænset i forhold til konsumfiskeriet. Derfor mener DFPO, at forvaltningsplanen bør ændres, så bifangstlofterne ikke går mod 0.

DFPO gentog, at det var problematisk, at det tog så lang tid at lande aftaler for 2021. Det er en meget vanskelig situation for de danske fiskere. Det bør gå så hurtigt som muligt.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) anfører, at dansk fiskeri er betydeligt udfordret af risikoen for et hårdt Brexit. Foreningen anfører, at det er helt afgørende, at man fra EU's side i forbindelse med Rådsmødet i december 2020 kan sikre de nødvendige ændringer af TAC kvoteforordningen med hensyntil fangstområder, således at danske fiskere kan udnytte de fulde fiskerimuligheder for alle bestande i EU-farvande og i NEAFC-området, og at det må være den væsentligste prioritet for Danmark at minimere konsekvenserne ved et hårdt Brexit.

DPPO anfører, at en af grundstenene i bæredygtig forvaltning af fiskebestande er de langsigtede forvaltningsplaner. Forvaltningsplaner udviklet i samarbejde imellem forskere, forvaltere og de mennesker, der lever i og med fiskeriet. Foreningen anfører endvidere, at forvaltningsplaner må være udformet således, at de effektivt og hurtigt kan reagere på ændringer i naturen og i den videnskabelige rådgivning og samtidig - i tilfældet nordsøild - beskriver hvordan balancen mellem sild til bifangst og sild til konsum skal være.

DPPO mener endvidere, at det i relation til bæredygtigheds certificering blandt andet MSC, som er blevet en afgørende parameter på markedet for fisk globalt, er helt afgørende, at der er langsigtede forvaltningsplaner på plads. Foreningen anfører, at resultatet af manglende forvaltningsplaner nu er, at dansk fiskeri risikerer at miste mulighederne for at certificere eller re-certificere MSC for disse fiskerier, og dermed risikerer at miste betydelige markedspositioner og værdi for dansk fiskeri.

I forhold til bifangst af juvenile nordsøsild anfører DPPO, at sildebifangstkvoteerne over en længere periode er blevet reduceret, og er nu på et niveau, hvor risikoen for lukning af industrifiskerierne er reel. DPPO appellerer til, at både stakeholders og forvaltere derfor bør overveje andre løsningsmuligheder end de metoder, der i dag frygtes at være utilstrækkelige. DPPO anfører, at sildebifangstknoten er yderligere udfordret af, at ICES for 2021 rådgivningen har benyttet en anden beregningsmetode end for 2019 rådgivningen. DPPO anbefaler i øvrigt, at man igangsætter en diskussion omkring sildebifangsten for 3a, og hvordan man skal forholde sig til den, efter at brisling i Nordsøen og 3a er slået sammen til en biologisk enhed, og at der i den forbindelse bør søges maksimal fleksibilitet imellem områderne, for således at kunne understøtte fiskeriet i Nordsøen.

I forhold til landingsforpligtigelsen anfører DPPO, at det med indførelsen af landingsforpligtigelsen i det pelagiske fiskeri og i industrifiskeriet er en væsentlig udfordring for fiskerne at håndtere uundgåelige bifangster af bl.a. demersale arter. DPPO finder, at med anvendelse af den såkaldte fodnotemodel – det vil sige muligheden for at afskrive bifangster på hovedarten - i en række fiskerier blandt andet hestemakrel og tobis, har man hidtil kunnet undgå denne type problemstillinger. DPPO anbefaler, at man for 2021 udvider de eksisterende afskrivningsmuligheder til også at omfatte uundgåelige bifangster af bl.a. makrel og mørksej i sildefiskeriet og sild i makrelfiskeriet, og på den måde, balanceret løser en række eksisterende og potentielle udfordringer i tråd med formålet med reformen af EU's fiskeripolitik.

DPPO anfører, at det i forhandlingerne bør sikres, at der ikke reserveres mængder til discard/de minimis for bifangster af pelagiske arter i de demersale fiskerier, uden at pelagiske fiskere kompenseres med en udlignende kvote "top-up".

I forhold til balancen med Norge/Færøerne og aftalen med Grønland er det DPPOs grundholdning, at udvekslingen af fiskerimuligheder under fiskeriaftalerne med Norge og Færøerne må være både balanceret og proportionel. EU's "køb" af torsk i Barentshavet bør ikke inddrage yderligere fangstmuligheder for pelagisk og industrifisk. I forhold til blåhvilling finder DPPO, at den sydlige komponent af EU's kvote bør anvendes proportionelt med den nordlige i udvekslingen af fiskerimuligheder med Norge og Færøerne.

DPPO finder, at såfremt Norge tildeles brisling som en del af balancen, bør det sikres at denne tildeling afspejler det forhold, at brislingekvoten nu omfatter både Nordsøen og 3a. Det vil sige, at "betalingen" til Norge skal fordeles proportionelt imellem Nordsøen og 3a.

DPPO anfører, at Fiskeriaftalen med Færøerne tidligere har været i balance. Foreningen finder, at der i de seneste år er sket et skred i balancen. Foreningen anfører, at danske pelagiske fiskere i 2020 betalte for at fiskere fra UK mv. kunne fange hvidfisk i færøsk farvand. Foreningen mener, at den oprindelige balance bør genetableres eller hele aftalen genevalueres.

DPPO anfører, at den femårige makrelaftale imellem EU, Norge og Færøerne udløb med udgangen af 2018, og at den siden er forlænget. DPPO anfører, at aftalen ikke indeholder bestemmelser vedr. adgang for færøske fartøjer i EU- farvand, og at der ikke findes en skriftlig aftale om en sådan kobling

imellem adgang og kvotefordeling. DPPO mener derfor, at en revision af adgangsbestemmelserne for makrel bør indgå i drøftelserne imellem Færøerne og EU.

I forhold til Fiskeripartnerskabsaftalen med Grønland anfører DPPO, at aftalen blandt andet indeholder muligheden for, at EU tildeles lodde i sommerfiskeriet i grønlandsk farvand. DPPO finder, at grønlandsaftalen i de senere år været værdiløs for danske fiskere, idet Grønland ikke har tilbudt en reel og fiskbar kvote i sommerhalvåret. DPPO anfører, at EU Grønlandsaftalen er omkostningstung for EU, og at det må være et krav, at Grønland leverer fiskebare ressourcer til EU's fiskere i bytte for det meget betydelige faste økonomiske bidrag, som EU hvert år giver til Grønland.

DPPO anfører, at sildebestanden i Nordsøen igennem en årrække har været genstand for meget betydelige udsving i den videnskabelige rådgivning, og i den måde man fra ICES opfatter og vurderer bestandsstørrelsen på, og at forvaltningen af sild i Nordsøen er udfordret af manglen på en aftalt forvaltningsplan. DPPO anbefaler derfor, at man for 2021 sætter en konsumkvote for A-flåden på det niveau, som ICES anbefaler. En anbefaling som flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC. For B- og D-flåden (bifangst fiskeri af juvenile Nordsøsilde) anbefaler DPPO, at man for 2021 anvender principperne i den tidligere vedtagne forvaltningsplan for nordsøsilde, og fastholder forvaltningsplanens retningslinje om, at fiskeridødeligheden for juvenile silde ikke må overstige 0.05. DPPO anfører, at denne anbefaling flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC, men anvender de konkrete TAC-niveauer som DPPO anbefaler for Nordsøsilde.

For sild i Skagerrak/Kattegat anbefaler DPPO for 2021 en roll over, indtil en forvaltningsplan er på plads. DPPO anfører, at denne anbefaling flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC, men anvender de konkrete TAC-niveauer, som DPPO anbefaler for Nordsøsilde. For sildebifangstkvoten anbefaler DPPO, at man følger det gældende beregningsgrundlag. Derudover foreslår DPPO, at der indføres fleksibilitet (100 pct.) for bifangstkvoten mellem 3a og Nordsøen i overensstemmelse med ICES rådgivning for sild i vestlig Østersø. DPPO finder, at det er helt afgørende at sikre beskyttelse af den vestlige sildebestand i Østersøen som migrerer ind i 3a.

DPPO anbefaler en omfordeling af brisling i Skagerrak/Kattegat og Nordsøen i overensstemmelse med historiske fangster og ikke TAC niveau som i den nuværende midlertidige løsning fundet i 2020. DPPO finder, at med henblik på at udnytte fiskerimulighederne og samtidig sikre beskyttelse af vestlig Østersøsilde, er det afgørende, at man fra dansk side sikrer 100 pct. fleksibilitet imellem 3a og Nordsøen, i overensstemmelse med reguleringen for 2019/2020.

For vestlig hestemakrel anbefaler DPPO at anvende ICES F_{msy} approach, hvilket giver en TAC for 2021 på 81.376 tons, og at en genopretningsplan etableres. DPPO anfører, at denne anbefaling flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC.

For makrel anbefaler DPPO at følge den videnskabelige rådgivning fra ICES i overensstemmelse med anbefalingerne fra Pelagisk AC. For blåhvilling anbefaler DPPO at følge den videnskabelige rådgivning fra ICES. DPPO finder, at det er helt afgørende, at blåhvilling i balancen minimeres til et absolut minimum. Det anføres, at blåhvilling er uafhængig af Brexit, og derfor har afgørende værdi for danske fiskere. DPPO anbefaler, at man i TAC/Kvotereguleringen for 2021 fjerner område 3 fra forvaltningen, idet fangster i området er minimale og sporadiske. DPPO anfører i den sammenhæng, at der er betydelig risiko for en "choke situation" i industrifiskerierne i 3a. For atlantisk silde anbefaler DPPO at følge den videnskabelige rådgivning fra ICES i overensstemmelse med anbefalingerne fra Pelagisk AC. For havgalt anbefaler DPPO en TAC i 2021 på 19.152 tons. DPPO anfører at denne anbefaling flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC. For hestemakrel i Nordsøen anbefaler DPPO en TAC for 2021 på 14.014 tons. DPPO anfører, at denne anbefaling flugter med anbefalingen fra Pelagisk AC.

| DPPO gentog, at man ønskede en så hurtig proces for vedtagelsen af fiskerimulighederne som muligt.

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) og Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) har fremsendt supplerende bemærkninger om fastsættelse af fiskerimuligheder for 2021. DFPO og DPPO anerkender, at der har været et anderledes forhandlingsmønster grundet den sene aftale med Storbritannien om det fremtidige samarbejde. Alligevel finder DFPO og DPPO det uforståeligt, at EU ikke har sikret adgang for fiskeri i norske farvande fra 1. januar 2021. Særligt set i lyset af, at der er fri adgang for norske fartøjer til at foretage landinger i danske havne uden restriktioner. DFPO og DPPO opfordrer derfor regeringen til at lægge maksimalt pres på Kommissionen for at få forhandlet en aftale på plads med Norge, så fiskeriet kan normaliseres hurtigst muligt. DFPO og DPPO påpeger, at den manglende adgang til norske farvande koster danske fiskere dyrt i form af manglende indtjening, som sammen med COVID-19 har gjort situationen for dansk fiskeri mere usikker end nogensinde før. Derfor opfordrer DFPO og DPPO regeringen til at bede Kommissionen svare på, hvordan man fremadrettet vil sikre at en lignende situation ikke opstår, særligt når der både skal forhandles bilateralt med både Norge og Storbritannien og også trilateralt med Storbritannien og Norge.

DFPO og DPPO finder endvidere, at der skal arbejdes for, at kvoterne ikke reduceres, hvis der kan findes argumenter for en roll over. Dette er særligt for arter som torsk og sej, hvor en stor del er afgivet til UK, samt for sildebifangstkvoterne. For sild finder DFPO og DPPO det vigtigt, at der afsættes en tilstrækkelig mængde til bifangst i fiskerierne efter brisling, sperling og tobis. Bifangstkvoten bør følge samme udvikling som konsumkvoten. DFPO og DPPO påpeger, at videnskabelige undersøgelser har vist, at fiskeriet på indkommende årgange kun har meget begrænset indflydelse på mængden af voksne sild, så længe bestanden er på det nuværende niveau i Nordsøen. Ligeledes finder DFPO og DPPO det vigtigt, at det fra dansk side fastholdes, at kvoten for sperling udgør en væsentlig del af det tilbageværende fiskeri i EU. Derfor bør det ikke lykkes for Norge at tiltage sig større rettigheder på bekostning af danske fiskeres muligheder. Dernæst har DFPO og DPPO et stort ønske om, at Danmark får del i den kvote som EU har på torsk ved Svalbard.

DFPO gør opmærksom på problemstillingen med de aktuelle kvoter for havgalt og hestemakrel i de vestlige farvande. Selvom det er tilladt at fange 65 pct. af kvoten for 2020 for vestlig hestemakrel, så er det ifølge DFPO næsten brugt op. Det er nødvendigt, at den bliver forøget. Også kvoten for havgalt bør ifølge DFPO forøges til 65 pct. af kvoten for 2020. DPPO støtter DFPO's bemærkninger om hestemakrel i de vestlige farvande. DFPO ser gerne, at man kunne bruge artsfleksibilitet på sild.

Marine Ingredients Denmark finder det vigtigt, at der arbejdes for at sikre en højere bifangstkvote på sild. Det er særligt med hensyn til de uundgåelige sildebifangster, der kommer i fiskerierne efter brisling og sperling. En reduktion i sildebifangstkvoten kan medføre, at Danmark ikke kan udnytte sine kvoter efter disse arter. Marine Ingredients Denmark mener, at bifangstkvoten bør fastsættes på baggrund af den hidtidige forvaltningsplan og en MSY-tilgang med en F på 0,05 i ICES-rådgivningen. Tilgangen giver en bifangstkvote på 15.557 tons.

Yderligere mener Marine Ingredients Denmark, at Danmark bør arbejde for at få større mulighed for kvotefleks mellem år og mellem områder for at sikre den bedst mulige kvoteudnyttelse af brisling i Nordsøen/Skagerrak/Kattegat. Marine Ingredients Denmark finder det problematisk for ølgeindustrien, at blåhvilling mister sin MSC-certificering med årets udløb. Marine Ingredients Denmark opfordrer Danmark til at presse på for, at EU og kyststaterne når til enighed om fordeling af TAC, og at den videnskabelige rådgivning fra ICES følges. Marine Ingredients Denmark påpeger, at de vigtigste og

økonomisk mest betydende bestande for dansk fiskeri og forarbejdning er afhængige af forhandlingerne med UK og Norge. Derfor er forhandlingerne meget vigtige for at sikre en fremtidig bæredygtig fælles forvaltning og et fortsat dansk fiskeri.

Danmarks Naturfredningsforening påpeger overordnet, at det nordøstlige Atlanterhav er presset og i en dårlig tilstand. Derfor er det vigtigt at stoppe overfiskning, så fiskepopulationer og marine økosystemer kan genoprettes. Danmarks Naturfredningsforening hilser velkommen, at alle de foreslåede fangstbegrænsninger for bestande, hvor der foreligger en fuld analytisk rådgivning, er i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning fra ICES. Danmarks Naturfredningsforening mener modsat ikke, at Kommissionen har lyttet til ICES rådgivningen for omkring halvdelen af bestandene, hvor der ikke foreligger en fuld analytisk rådgivning. Derfor bør Danmark være fortalere for, at også datafattige bestande bør forvaltes ud fra et forsigtighedsprincip.

Hvad angår torsk i Kattegat, hilser Danmarks Naturfredningsforening det velkommen, at Kommissionen foreslår en række tiltag for at beskytte den truede torskebestand i Kattegat – særligt i forhold til, at der udelukkende er fastsat en bifangstkvote. Danmarks Naturfredningsforening er yderligere tilfredse med, at Kommissionen har foreslået at reducere fangstmængden af jomfruhummer (reduktion på 21 pct. i forhold til 2020 TAC) i Kattegat og Skagerrak for at beskytte torsken. Udover reduktionen foreslår Kommissionen, at fiskere i det pågældende område skal bruge selektive redskaber eller elektronisk monitorering, hvilket Danmark allerede er i gang med gennem et kameramonitoreringsprojekt. Danmarks Naturfredningsforening er meget kritiske over for Kommissionens svage forslag om fiskeri efter ål. Det er særligt i forhold til, at de fleste lande (inklusive Danmark) vælger at placere lukkeperioden i vintermånederne, hvor fangsten af ål er lavest.

Danmarks Naturfredningsforening mener ikke, at ålebestanden kan blive genoprettet, når man vælger de tre måneder, der berører fangsterne mindst. Grundlæggende mener Danmarks Naturfredningsforening, at fiskeri efter ål bør stoppes helt. På baggrund af ålebestandens kritiske status, mener Danmarks Naturfredningsforening, at ålen burde være total fredet og, at al fiskeri, både kommercielt og rekreativt, dermed burde være fuldstændig forbudt. Danmarks Naturfredningsforening opfordrer Danmark til at lukke alt fritidsfiskeri efter ål i 2021 og afvikle kommercielt ålefiskeri hurtigst muligt, indtil bestanden er fuldt genoprettet.

Danmarks Naturfredningsforening lægger vægt på, at COVID-19 ikke bliver brugt til at redegøre for, at fiskekvoter overskrider den videnskabelige rådgivning om MSY. Videre anbefaler Danmarks Naturfredningsforening, at der ikke overføres fiskekvoter, som ikke blev fisket i dette år, til næste år, da dette ville repræsentere dobbelt kompensation og udgøre en reel risiko for overfiskeri. I forhold til Brexit tilføjer det endnu et lag af kompleksitet til årets fangstbegrænsningsforhandlinger, da største delen af de tilladte fangster af fiskebestande i det nordøstlige Atlanterhav ikke længere er rent EU-ansvarende, men skal forhandles mellem EU og Storbritannien. Derfor mener Danmarks Naturfredningsforening, at fiskekvoter, som forhandles med Storbritannien bør følge rådgivning om MSY. Ligeledes bør Storbritannien og EU overholde gældende miljøstandarder, prioritere videnskabsbaseret forvaltning og lovligt forpligte sig til at fiske på eller under det maksimale bæredygtige udbyttegrænser i enhver aftale.

Dansk Amatørfiskerforening er som tidligere i lyset af den alvorlige situation for den europæiske ål enig i, at den påtænkte lukkeperiode fortsættes uanset, at den ifølge foreningen kun har ringe betydning for ophjælpning af ålebestanden. Samtidig henledes opmærksomheden dog på, at Kommissionen i sin evaluering af ålehandlingsplanen af 17. februar 2020 konkluderer, at ambitionsniveauet for implementering af ålehandlingsplanen skal styrkes med øget fokus på ikke-fiskerirelaterede tiltag. Det vil

sige bekæmpelse af spærringer, forureninger og andre tab af opvækstområder samt øvrige begrænsninger i den europæiske åls livscyklus. Dansk Amatørfiskerforening finder det hensigtsmæssigt at minde om dette. Dansk Amatørfiskerforening afventer forslaget om havbars.

Dansk Sportsdykker Forbund anerkender, at der kan være behov for baglimit i det rekreative fiskeri efter havbars i det nordøstlige Atlanterhav. Der henstilles dog til, at der afsættes en kvote til det rekreative fiskeri, således at det bliver muligt at hjemtage minimum 2 styk havbars. Hvis den videnskabelige rådgivning kan anbefale en større baglimit, ønsker foreningen naturligvis dette.

Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri Producentorganisation (FSKPO) påpeger problematikken med, at der ingen kontrol er med om udenlandske bomtrawlere i Nordsøen og Skagerrak overholder landingsforpligtigheden. FSKPO vil derfor opfordre til, at der gøres en indsats for at sandsynliggøre at denne del af flåden lever op til landingsforpligtigheden. FSKPO støtter at torsken skal genoprettes, men anerkender ikke de grundlæggende præmisser i planen. Herunder særligt at planen omfatter krogfiskeri, som er et skånsomt fiskeri uden bifangst af fisk under mindstemålet. Derimod stiller FSKPO sig uforstående overfor, at planen ikke omfatter bomtrawlfiskeriet. Derfor ønsker FSKPO, at Danmark understreger at bomtrawlere må omfattes af nordsøplanen samt at kontrollen med bomtrawlernes fiskeri må opprioriteres. FSKPO genkender ikke den positive bestandsvurdering for rødspætter i Nordsøen/Skagerrak, hvorfor FSKPO anbefaler at bestanden analyseres grundigere for at kortlægge, hvorfor fiskerne har svært ved at fange den meget store kvote. I forhold til ål ønsker FSKPO, at Danmark understreger, at der ser ud til at være fremgang for ålebestanden i Danmark. Derudover bør Danmark understrege, at alle lande bør overholde de gældende aftaler om reduktion i fiskeridødeligheden. Ud over gældende ålegenopretningsplaner bør der også i EU ses på andre ting, der kan påvirke ålebestanden. Herunder øgningen i antallet af skarver. FSKPO mener derfor, at Danmark bør understrege, at der skal ses på en reduktion af skarver til bestandsniveauer, der gør det muligt at have både levedygtige bestande af ål og skarver.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag kan vedtages med et kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Som generelt princip kan regeringen støtte, at kvoterne for 2021 fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt fastsatte forvaltningsplaner og -strategier.

Det er meget vigtigt, at der snarest fastsættes fiskerimuligheder for hele 2021, for de bestande, der er fælles mellem EU og Norge samt Storbritannien. Det er vigtigt, at der bliver adgang til fiskeri i norsk zone snarest muligt i 2021, idet fiskeriet i norsk zone er af stor betydning for danske fiskere.

Regeringen finder, at det er vigtigt, at bestanden af torsk i Nordsøen og Skagerrak genopbygges. Regeringen arbejder i den sammenhæng for, at torsk kvoten, i det omfang det er muligt, og inden for rammerne af den biologiske rådgivning og EU's flerårige plan fastlægges på et niveau, der sikrer, at det blandede, demersale fiskeri ikke stopper for tidligt, idet torsk vil indgå som en bifangst i dette fiskeri. Regeringen støtter i den sammenhæng en videreførelse af supplerende tiltag målrettet beskyttelse af torsken med udgangspunkt i de foranstaltninger, som er vedtaget for 2020.

Regeringen støtter, at TAC for torsk i Kattegat fortsat fastsættes som en bifangstkvote på et niveau, som indebærer, at der fortsat kan finde fiskeri sted i Kattegat efter andre arter. Regeringen finder, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes for at genopbygge bestanden med videreførelse af de supplerende

foranstaltninger som er vedtaget for 2020, inklusiv projekt med elektronisk monitorering med kamera i Kattegat.

I forhold til rødspætte i Kattegat arbejder regeringen for en stigning i TAC i forhold til Kommissionens forslag inden for rammerne af den videnskabelige rådgivning, som tager højde for at fiskeri efter andre arter kan fortsætte under landingsforpligtelsen.

Regeringen finder det meget vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i norske farvande, særligt i lyset af den nye situation som følge af Brexit. Her vil det være vigtigt, at man i konsultationerne sikrer, at det rette kvotemiks stilles til rådighed til at understøtte et blandet demersalt fiskeri i norsk farvand. Regeringen arbejder for under hensyntagen til den nye situation efter Brexit at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter blandt andet havtaske, lange og ”andre arter” i norsk zone.

Regeringen støtter en videreførelse af de nuværende foranstaltninger for ål.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at der i øvrigt findes praktiske løsninger til håndteringen af særlige udfordringer i lyset af landingsforpligtelsen. Det gælder særligt i forhold til bifangster, som er begrænsende for andet fiskeri (”choke-species”), hvor der må findes løsninger, der tager højde for oprettholdelse af relativ stabilitet.

I lyset af de ændrede afsætningsmuligheder for fiskevarer som følge af covid-19, arbejder regeringen for i konkrete begrundede tilfælde at udvide muligheden for at overføre kvote fra i år til næste år i EU-lovgivningen fra de gældende 10 pct. op til 25 pct. under hensyntagen til bestandssituationen og den biologiske rådgivning.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2021 forud for uformelt videomøde for EU’s fiskeriministre den 12. marts 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2021 forud for det uformelle videomøde for EU’s fiskeriministre den 22. februar 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketinget den 3. februar 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 21. januar 2021 forud for det uformelle videomøde for EU’s landbrugs- og fiskeriministre den 25. januar 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketinget den 13. januar 2021.

Sagen har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 10. december 2020 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2020.

Der er oversendt grundnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg den 24. november 2020.

Rådets forhandlingsmandat til Kommissionen om en kommende EU/Storbritannien/Norge fiskeriaftale samt til en opdatering af fiskeriaftalen mellem EU og Norge har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 12 november 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. november 2020.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

---

8. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fiskerimuligheder for 2021 efter Tobis i EU- og ikke EU-farvande
KOM (2021) 111

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har den 10. marts 2021 fremsat forslag til fastsættelse af fiskerimuligheder (TAC'er⁵) for tobis for 2021 samt fordeling af EU's rådigheds-mængder til medlemsstaterne (kvoter) for fiskeriet efter tobis. Forslaget har ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Fastsættelse af TAC og kvoter har dog på kort sigt erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget indeholder ingen tal, da det afventer konsultationer mellem EU og Storbritannien. Fiskerimulighederne for tobis for 2021 forventes dog reduceret væsentligt sammenlignet med fiskerimulighederne for 2020. Dette vil dermed forventeligt indebære en væsentlig reduktion i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet. Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget forventes at tage højde for bestandssituationen for tobis. Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på politisk enighed.

Baggrund

Kommissionen har den 10. marts 2021 fremsat forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fiskerimuligheder for 2021 efter tobis i EU- og ikke EU-farvande. Forslaget er endnu ikke modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021 med henblik på politisk enighed.

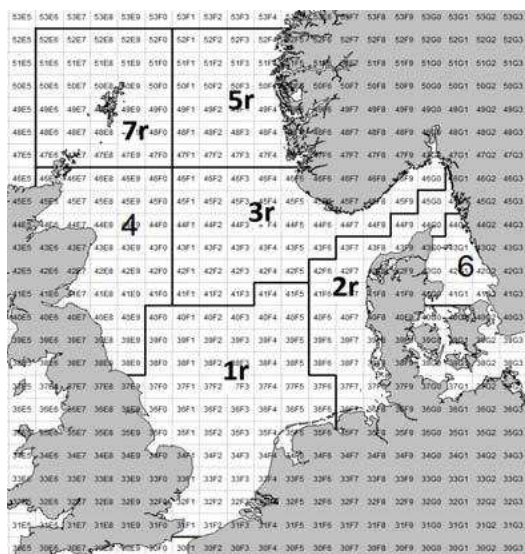
Formål og indhold

Forordningen om fiskerimuligheder for 2021 indeholdt ikke fiskerimuligheder for tobis for fiskerisæsonen 2021, da den videnskabelige rådgivning ikke forelå. Kommissionen har derfor fremsat forslag til TAC'er og kvoter for tobis i de syv forvaltningsområder for 2021, der baserer sig på rådgivningen, som Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) offentliggjorde den 25. februar 2021. Tobissæsonen forudsættes påbegyndt den 1. april 2021.

Rådgivningen gives pr. område for følgende områder:

---

⁵ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder

ICES rådgiver om følgende TAC for tobis for hvert af de syv forvaltningsområder:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 5 464 tons. ICES anbefaler, at denne kvote behandles som en monitoringskvote for at sikre en tilstrækkelig prøveindsamling.
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): Monitoringskvote på 5 000 t.
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 161 335 tons.
- Område 4 (Skotske østkyst): 77 512 t
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons.
- Område 6 (Kattegat): 140 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

For områderne 5r, 6 og 7r dækker ICES rådgivningen fra 2021 både årene 2021 og 2022.

For område 3r, der primært ligger i norsk zone forventes det, at EU, på baggrund af videnskabelig rådgivning fra ICES, vil fastsætte ca. 8 pct. af rådgivningen som fiskerimuligheder for EU-farvande i lighed med tilsvarende tilgang de seneste år.

Til sammenligning rådgav ICES om følgende TAC for tobis for hvert af de syv forvaltningsområder for 2020:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 113.987 tons
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): 62.658 tons
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 155.072 tons
- Område 4 (Skotske østkyst): 39.611 tons
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 175 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

Da tobis er en delt bestand med Storbritannien, skal EU og Storbritannien konsultere om kvotestørrelserne. Det fremsatte forslag indeholder derfor heller ikke tal. I stedet fremfor TAC og kvoter som 'pm' ('pro memoria'). På baggrund af konsultationerne forventes Kommissionen at fremsætte et forslag til konkrete TAC og kvoter.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Tobis er en industrifisk, som anvendes til at fremstille fiskemel og fiskeolie. Det er økonomisk en vigtig fisk for dansk fiskeri, samt for den danske fiskemel- og fiskeolieindustri. Priserne for tobis svinger, også afhængigt af udbuddet på verdensmarkedet. Ligeledes svinger niveauet af fiskerimulighederne, som følge af den biologiske rådgivning. Danmark har 96 pct. af EU's fiskerimuligheder efter tobis. Danske fiskeres samlede fiskerimuligheder for tobis var i 2020 på 215.863 tons. Som følge af den videnskabelige rådgivning for 2021 for tobis, forudses der en væsentlig reduktion i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget forventes at tage højde for bestandssituationen for tobis.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO), støttet af Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) og Marine Ingredients Denmark (MID), understregede, at det er helt fundamentalt, at industrifiskeriet efter tobis og sperling kan opretholdes i britiske farvande som forudsat i aftalen om det fremtidige samarbejde mellem EU og Storbritannien. Det understregedes endvidere, at de bifangster, som forekommer i de pågældende fiskerier på samme måde som hidtil selvsagt skal kunne indgå i fiskeriet.

DPPO bemærkede supplerende, at man gerne så et realtidsmoniteringsfiskeri i område 1r, idet man var opmærksom med udfordringerne ved, at det skulle foregå i britiske farvande. Endvidere blev det understreget, at det var vigtigt fortsat at kunne gennemføre et fiskeri med henblik på videnskabelig undersøgelse i Firth of Forth-området.

DFPO udtrykte ønske om en vis adgang til fiskeri i flere områder på en fangstrejse. DFPO ville efterfølgende specificere sit ønske.

MID understregede vigtigheden af at sikre tilstrækkelige råvarer, hvorfor det var vigtigt at sikre kvoteudnyttelsen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at forslaget kan vedtages med et kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at fiskerimuligheder for tobis fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES. Regeringen lægger stor vægt på, at fiskeriet efter tobis i britiske farvande opretholdes, herunder

at uundgåelige bifangster fortsat kan indgå i fiskeriet og afskrives i overensstemmelse med relativ stabilitet. Regeringen lægger vægt på, at fiskerimuligheder for tobis fastsættes hurtigst muligt, så fiskeriet kan påbegyndes den 1. april 2021.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.